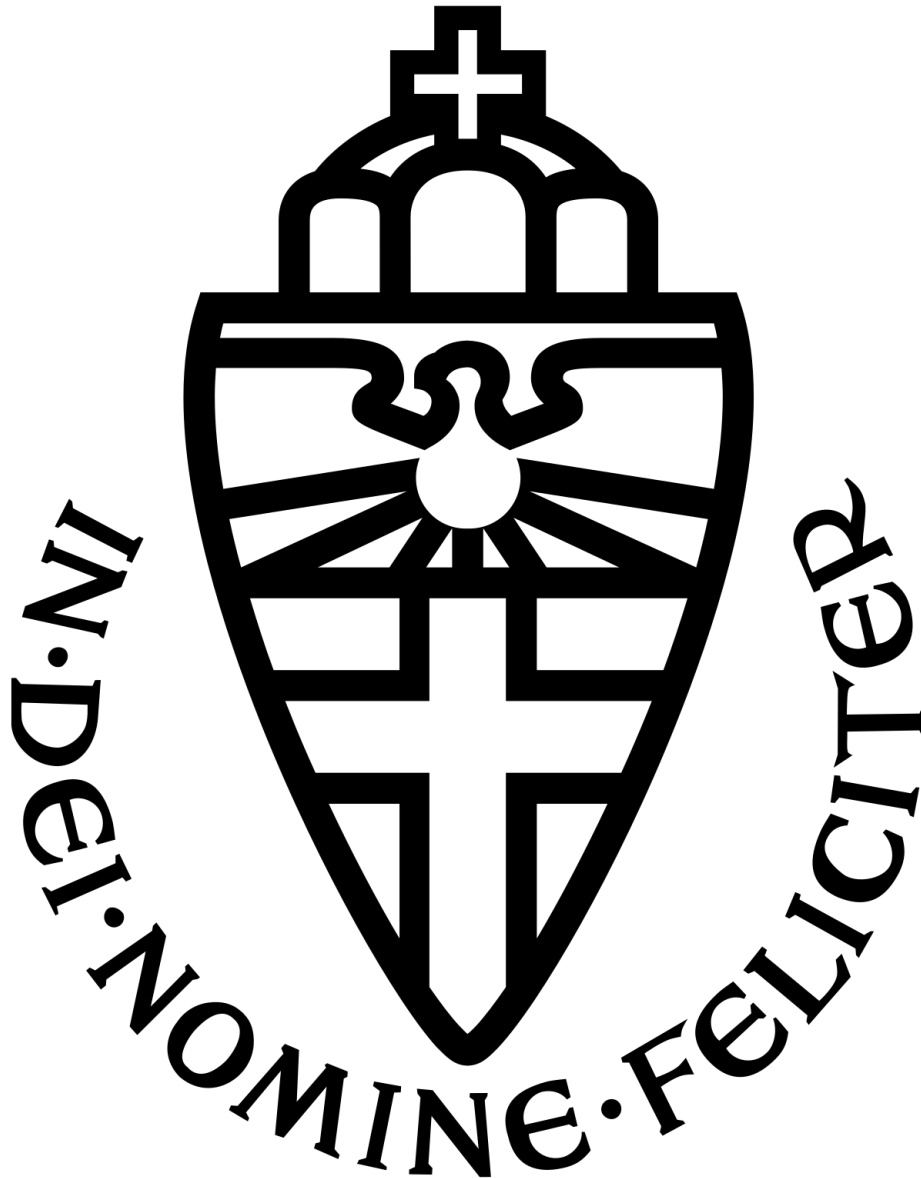

**“Oh I’m A Good Ol’ Rebel!” De Confederale Pers en de Wortels
van de Lost Cause, 1860–1863**

De vorming van het zuidelijk narratief in oorlogsmedia

L. van der Meer
s4743997
Masterscriptie
Dr. L.H.B. Nissen
15-06-2025

Inhoudsopgave

➤	Introductie.....	p3
○	De nalatenschap van de CSA, erfgoed, collectief geheugen.....	p4
▪	De “Lost cause of the confederacy”.....	p5
▪	Het erfgoed van de CSA en de zuidelijke herinneringscultuur.....	p7
○	De krantencultuur van het Amerikaanse Zuiden.....	p9
▪	De confederale kranten.....	p10
○	Methode.....	p11
▪	Bronselectie.....	p11
▪	Analyse & structuur.....	p13
➤	Hoofdstuk I: De verkiezingen van 1860 en de afscheiding van South Carolina.....	p14
○	The Memphis Daily Appeal.....	p15
▪	De berichtgeving rondom de secessie van South Carolina.....	p19
○	The Yorkville Enquirer.....	p21
▪	Nationalisme en secessie: de gebeurtenissen in december.....	p22
○	Deelconclusie.....	p24
➤	Hoofdstuk II: De zuidelijke berichtgeving over hun soldaten en generaals.....	p25
○	De eerste schoten: de slagen bij Fort Sumter, Manassas & Shiloh.....	p27
▪	De slag bij Fort Sumter.....	p27
▪	De slag bij Manassas.....	p28
▪	De slag bij Shiloh.....	p31
○	De ‘onoverwinnelijke’ Lee en zijn “Army of Northern Virginia”.....	p33
▪	De “Seven Days Battles”.....	p33
▪	De slag bij Fredericksburg.....	p35
▪	Chancellorsville en de dood van generaal Thomas Jackson.....	p37
▪	Deelconclusie.....	p38
➤	Conclusie.....	p39
➤	Literatuurlijst.....	p41
○	Kranten.....	p41
○	Websites, artikelen & boeken.....	p47
○	Illustraties.....	p49

“Oh I’m A Good Ol’ Rebel!” De Confederale Pers en de Wortels van de Lost Cause, 1860–1863¹

“As at Thermopylae, the greater glory was to the vanquished” – zo luidt het bijschrift bij het in 1909 opgericht monument ter ere van de zuidelijke soldaten die vochten in de Amerikaanse Burgeroorlog.² Het monument, geplaatst in Yazoo, Mississippi, is een van de vele duizenden monumenten opgericht ter ere van de Confederate States of America (voorts CSA of het Zuiden), en staat tot op de dag van vandaag op een prominente plek in het kleine stadje in Mississippi. 160 jaar na de overgave van generaal Robert E. Lee bij Appomattox Court House en de capitulatie van het Zuiden leeft de burgeroorlog nog steeds bij het Amerikaanse volk, en de vele monumenten die nog overeind staan herinneren de hedendaagse Amerikanen nog steeds aan een van de donkerste bladzijden in de Amerikaanse geschiedenis.

De “Lost Cause of the Confederacy” (hierna “Lost Cause”), een naoorlogse mythe die het Zuiden in zijn handelen rechtvaardigt, heeft nog steeds grote invloed op hoe er wordt gedacht over de Amerikaanse burgeroorlog en het erfgoed van de Confederale Staten. De pijlers die deze mythe vormen, zoals het romantiseren van de zuidelijke strijd en het beargumenteren dat de oorlog vanwege een kwestie van “states rights” uitbrak, zijn nog altijd te zien in de vele confederale monumenten aanwezig in het land. Maar in hoeverre is deze romantisering en het opvoeren van een *Casus Belli* een naoorlogse mythe? Is het een geconstrueerd naoorlogs beeld, of bestonden deze fenomenen al aan het begin van de oorlog? Via een analyse van zuidelijke kranten tussen 1860 en 1863 wordt de basis van de mythe onderzocht.

In deze scriptie wordt er gezocht naar een antwoord op de vraag “hoe boden confederale kranten een platform aan de ideologische pijlers van de “Lost Cause” mythe in hun berichtgeving vóór en tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog (1860-1863)?” Via een discoursanalyse van een selectie kranten kan er zo onderzocht worden of de pijlers die deze naoorlogse mythe opmaken een nieuwe constructie waren, of dat ze al voor en tijdens de oorlog bestonden. Eerst wordt de aard van confederaal erfgoed verkend, gevolgd door een bespreking van de mythe van de “Lost Cause” en de confederale (kranten)cultuur. Vervolgens wordt de methodologie besproken, waarna er in twee hoofdstukken wordt gekeken naar vier geselecteerde pijlers van de mythe. Uiteindelijk zal dit leiden tot een conclusie op de hoofdvraag, en de daarmee geleverde bijdrage aan het discours omtrent de CSA en het erfgoed van de Zuidelijke Verenigde Staten.

¹ Gedicht door confederaal majoor James Innes Randolph. “Oh I’m a good Ol’ rebel”. 1860’s.

² ‘Yazoo County Civil War Memorial’, in *Historical Marker Database*, 16 juni 2016, <https://www.hmdb.org/m.asp?m=77476>. (geraadpleegd 07-06-2025).

De nalatenschap van de CSA, erfgoed en collectief geheugen

“High o’er the brave in the cause of Right”³

Recentelijk heeft het confederale erfgoed meer aandacht gekregen, zowel van wetenschappers als het (inter)nationale publiek. In nasleep van de Black Lives Matter demonstraties in de Verenigde Staten werd de discussie omtrent confederaal erfgoed opnieuw geopend. Een moderne beeldenstorm brak los, waarbij standbeelden, monumenten, namen en vlaggen werden verwijderd en veranderd, waardoor de Confederale Staten van Amerika steeds verder uit het publieke beeld werden verwijderd. Militaire basissen die voorheen de namen van Confederale generaals voerden kregen een andere naam, en het prominente standbeeld ter ere van generaal Robert E. Lee in Richmond werd verwijderd en omgesmolten.⁴ De vlag van Mississippi werd gewijzigd, en ook over andere vlaggen bestaat nog tot op de dag van vandaag controverse.⁵

Over de significante verschuiving in perceptie van de CSA en zuidelijke monumenten, waargenomen door de Quinnipiac University, werd door Amerikaanse media grootschalig bericht.⁶ Een peiling van de universiteit berichtte onder andere: “Voters support 52 - 44 percent removing Confederate statues from public spaces around the country. That is a 19-point swing in the gap of support since an August 23, 2017 poll when 39 percent supported the removal of Confederate statues and 50 percent opposed.”⁷ De aardverschuiving qua sentiment is duidelijk, maar een consensus over de toekomst van zuidelijk erfgoed is nog ver weg, en onderhevig aan verandering. De vlag van Mississippi biedt een interessante casus binnen deze veranderende perceptie over de CSA en het erfgoed van de Zuidelijke staten. Al in 2001 was er een referendum over het aanpassen van de vlag (waarop duidelijk een variant van de confederale “Stainless Banner” stond afgebeeld), waarbij meer dan 60% van de stemgerechtigden de originele vlag uit 1894 wilden behouden.⁸ Daarnaast bevatten de vlaggen van de staten Georgia,

³ Abraham Joseph Ryan, ‘The sword of Robert E. Lee’, *Father Ryan’s poems* (Mobile 1879)

⁴ (vb: Bragg, Hill, Hood & Lee) Amanda Ognibene, ‘Army Installation Name Changes’, in *Impact Aid Grant System*, 7 juli 2023, <https://impactaid.ed.gov/army-installation-name-changes/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Debbie Elliot, ‘Confederate Monument Melted down to Create New, More Inclusive Public Art’, in *NPR*, 26 oktober 2023, <https://www.npr.org/2023/10/29/1209316169/confederate-monument-melted-down-to-create-new-more-inclusive-public-art> (geraadpleegd 07-06-2025).

⁵ Stephanie R. Rolph, ‘The History of Mississippi’s State Flag’, in *Mississippi History Now*, 21 september 2021, <https://www.mshistorynow.mdah.ms.gov/issue/the-history-of-mississippi%27s-state-flag> (geraadpleegd 07-06-2025).

Rachel Lance, ‘In Georgia’s Flag, a Confederate Emblem Hides in Plain Sight’, in *Time*, 15 juli 2020, <https://time.com/5867157/confederate-flag-georgia/> (Geraadpleegd 07-06-2025).

⁶ Paul Steinhauser, ‘Majority Back Removing Confederate Statues, but Voters Split on Renaming Bases: Poll’, in *Fox News*, 17 juni 2020, <https://www.foxnews.com/politics/majority-back-removing-confederate-statues-but-split-on-renaming-bases-poll> (geraadpleegd 07-06-2025).

Chris Cillizza, ‘Siren: A *majority* of Americans Now Back Removing Confederate Statues’, in *CNN*, 18 juni 2020, <https://edition.cnn.com/2020/06/18/politics/confederate-statues-removal-robert-e-lee-jefferson/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Joshua Rhett Miller, ‘Majority of Southern Voters Consider Confederate Flag a “Symbol of Racism”’, in *New York Post*, 16 juli 2020, <https://nypost.com/2020/07/16/majority-of-southern-voters-see-confederate-flag-as-racist-poll/> (geraadpleegd 07-06-2025).

⁷ ‘68% Say Discrimination against Black Americans a “Serious Problem”’, in *Quinnipiac University Poll*, 17 juni 2020, <https://poll.qu.edu/Poll-Release?releaseid=3786> (geraadpleegd 07-06-2025).

⁸ Rolph, ‘The History of Mississippi’s State Flag’, in *Mississippi History Now*.

North Carolina, Tennessee en Arkansas nog steeds directe of indirecte verwijzingen naar de Confederale Staten, en vele monumenten ter ere van de strijdende zuidelijke soldaten staan nog steeds op hun plek. De strijd om het confederaal erfgoed is dus nog niet gestreden.

De zuidelijke vlag is een van de betere voorbeelden van hoe nu gedacht en omgegaan wordt met zuidelijk erfgoed, en hoe dit door de eeuwen heen veranderd is. De confederale “Stars and Bars” ging van een symbool van herinnering naar een symbool voor de Zuidelijke Verenigde Staten, om uiteindelijk te landen op het welbekende symbool gevoerd door extreemrechtse organisaties. Waar de vlag nog in 1945 bij de val van Okinawa werd uitgehangen als symbool voor een zuidelijke militaire eenheid en deze vlag in de jaren 80 nog op de ‘General Lee’ van de Dukes of Hazard stond gedrukt als symbool van zuidelijke rebellie, is hij ook gebruikt door de racistische bewegingen in het Zuiden die tegen het emanciperen van de zwarte Amerikaanse bevolking waren.⁹ Wederom werd de vlag gedragen bij de beruchte “unite the right” protesten in Charlottesville VA, toonaangevend voor hoe confederaal erfgoed is gekaapt door racistische en xenofobische organisaties. Maar het confederaal erfgoed is duidelijk lang niet zo besmet geweest als dat het nu is, en de zuidelijke zaak heeft aanzienlijke sympathie genoten in de eeuwen na de burgeroorlog.

De “Lost Cause of the Confederacy”

“[...]in the vindication and honor of the people of the South”¹⁰

Een van de meest wrange voorbeelden van dergelijk betwist en donker erfgoed is de gedachte, als niet de overtuiging, dat het Zuiden de oorlog niet begon vanwege slavernij. In de meest extreme gevallen uit dit zich tot het willen beperken van de verschrikkingen van de moderne plantageslavernij, of het goedpraten hiervan. De mythe van de “lost cause of the confederacy” stak de kop op vlak na de oorlog, en het verhaal van het “blanke” Zuiden heeft lange tijd de herinnering aan de burgeroorlog gedomineerd. De “Lost Cause”, een term afkomstig uit 1866 van journalist en schrijver Edward A. Pollard, was niet alleen een rechtvaardiging voor het voeren van oorlog, maar trachtte daarnaast ook slavernij als rechtvaardig en liefdadig neer te zetten ([...]“slavery; but what was in fact nothing more than a system of Negro servitude in the South...one of the mildest and most beneficent systems of servitude in the world.”).¹¹ De “Lost Cause” zou uitsluitend een vergane zaak zijn omdat het ‘ridderlijke’ Zuiden overwonnen werd door een numeriek superieure vijand. Verschillende auteurs, zoals historici Alan Nolan, Rollin

⁹ John M. Coski, *Confederate Battle Flag: America's most embattled emblem* (Boston 2005). pp 79, 91, 179.

¹⁰ Edward A. Pollard, *Lost Cause: A New Southern History of the War of the Confederates* (New York City 1866). “Introduction to the new and enlarged edition”

¹¹ *Ibidem*, pp 562.

Osterweis en Gaines Foster plaatsen de opkomst van de mythe rond de jaren '70 van de 19^e eeuw, en merken op dat de mythe populariteit vond bij het verslagen Zuiden, dat zichzelf opnieuw probeerde uit te vinden.¹² De mythe bleek hardnekkig, en het idee dat de zuidelijke minderheid voor zelfbeschikking en natuurlijke rechten streed vond al snel gehoor bij het Amerikaanse publiek, veelal via personen die zich inzetten voor het Zuiden en veteranen.¹³ Nog tot op het heden zou worden herhaald dat de oorlog niet was uitgebarsten vanwege de afschaffing van slavernij door de republikeinse president Abraham Lincoln, en volgens historicus Robert F. Durden werd het ontkennen van slavernij als casus belli “a cardinal element of the Southern apologia”.¹⁴

Historici Gary Gallagher en Alan Nolan ontleden de mythe in hun boek, en leggen de structuur die aan de basis staat van de mythe bloot. Voor deze scriptie zijn de volgende elementen het belangrijkste geacht:

- Het Zuiden verdedigde zich tegen noordelijke agressie, en de oorlog brak uit omdat het zelfbeschikkingsrecht van staten werd aangetast. Slavernij was niet de primaire reden voor een oorlog;
- Zuidelijke soldaten waren heldhaftig en ridderlijk, en werden alleen verslagen door noordelijke numerieke superioriteit;
- Zuidelijke generaals waren het meest heldhaftig en ridderlijk van alle militairen, en werden semi-vergoddelijkt.
- Secessie was geen verraad, en dus kon geen confederaal een verrader zijn.¹⁵

De overtuiging dat Noordelijke agressie en inperking van zuidelijke rechten de reden was waarom het Zuiden zich moest verdedigen ging er goed in bij de voormalig confederale staten. “The sunny south - with its beautiful lands and its happy people, the South of chivalrous men and gentle women, the South that will go down in history as the land of plenty and the home of heroes” was verdedigd door haar helden, en de staten en hun soldaten vochten voor de rechten van de staten zoals toegekend door de grondwet van de Verenigde Staten.¹⁶ Historicus James Cobb merkt hierbij de ironie van dit revisionisme op, waarbij slavernij als primaire reden voor het uitbreken van de oorlog wordt ontkend. Cobb merkt op dat zowel de president als de

¹² Gary W. Gallagher en Alan T. Nolan, *The myth of the lost cause and Civil War History* (Bloomington 2010). pp 1.

Rollin G. Osterweis, *The Myth of the Lost Cause, 1865-1900* (Hamden 1973). pp IX.

Gaines M. Foster, *Ghosts of the Confederacy: Defeat, the Lost Cause, and the Emergence of the New South 1865 to 1913* (New York 1987). pp 5.

¹³ Gallagher en Nolan. *The myth of the lost cause and Civil War History*. pp 17-21.

¹⁴ Robert F. Durden, *The Gray and the Black* (Baton Rouge 1972). pp 3.

¹⁵ Gallagher en Nolan. *The myth of the lost cause and Civil War History*. pp 17-42.

¹⁶ Ethel Moore, ‘Reunion of Tennesseans: Address of Welcome by Miss Ethel Moore’, *Confederate Veterans* VI (Oktober 1898). pp 482.

vicepresident van de CSA, respectievelijk Jefferson Davis en Alexander Stephens, in 1861 nog aangaven dat slavernij een kritiek punt was van de zuidelijke identiteit en maatschappij.¹⁷

Deze ontkenning van zuidelijke schuld en het innemen van een slachtofferrol is een door Amerikaanse historici veel bestudeerd punt. Historicus Bertram Wyatt-Brown merkt in zijn boek op dat de witte zuidelijke bevolking vanaf 1865 al snel was met het verdraaien van de waarheid. Het nostalgisch verlangen naar het verleden kwam al snel op, en in plaats van het zien van een militair verlies begon de zuidelijke bevolking de slachtofferrol, die van een verslagen en onderdrukt volk, in te nemen. Geen aandacht werd besteed aan het onderdrukkende regime en de impulsiviteit waarmee de Confederale Staten gehandeld hadden, en het verlies werd neergezet als de schuld van ‘Yankee’ (noordelijke) slinksheid. Al in de jaren ’60 van de 19^e eeuw begonnen parades en vieringen voor de zuidelijke veteranen, die hadden gestreden voor het smetteloze onderdrukte volk. Wyatt-Brown merkt daarnaast op dat de “Lost Cause” niet alleen een kans bood voor nostalgie, maar ook om het conflict als onvoltooid te kunnen zien.¹⁸ Historicus John Coski merkt hier dan ook bij op dat de confederale “Stars and Bars” vlag een symbool was dat niet alleen deed herinneren aan de oorlog, maar ook het krijgsleven en de heroïek van het Zuiden moest symboliseren. Het Zuiden was in de eigen ogen overwonnen door een groter krijgsmacht, niet door een betere of een geavanceerdere beschaving.¹⁹ Zodoende kreeg de “Lost Cause” een ijverig luisterend publiek.

Het erfgoed van de CSA en de zuidelijke herinneringscultuur

“We recognize Robert E. Lee as one of our greatest American Christians and one of our greatest American gentlemen.” – Franklin Delano Roosevelt, 1936²⁰

De zuidelijke herinneringscultuur, de oprichting van monumenten, de omgang met erfgoed en de “collective memory” van het verslagen Zuiden waren dan ook diep doordrongen door de mythe. Coski merkt op dat de geschiedschrijving en literatuur in het Zuiden nog tot diep in de twintigste eeuw beïnvloed zouden zijn door Pollard’s mythe, die alleen maar verder werd uitvergroot door de vele herinneringsorganisaties die werden opgericht aan het einde van de 19^e eeuw. Historicus William Blair merkt hierbij op dat deze herinneringscultuur, die vaak wordt gelinkt aan prominente semi-vergoddelijke generaals, juist ook bottom-up vanuit het zuidelijk volk kwam via herinneringsorganisaties. De “memorial phase” van de Amerikaanse burgeroorlog hield niet alleen verering van de zuidelijke generaal in, maar ook die van de

¹⁷ James C. Cobb, *Away down south: A history of southern identity* (New York City 2023). pp 62.

¹⁸ Bertram Wyatt-Brown, *The shaping of southern culture: Honor, Grace, and war, 1760s-1880s* (Chapel Hill 2001).pp 282.

¹⁹ John M. Coski, *Confederate Battle Flag: America’s most embattled emblem* (Boston 2005). pp 58-59.

²⁰ Gerhard Peters en John T. Wooley. ‘Remarks at the Unveiling of the Robert E. Lee Memorial Statue, Dallas, Texas’, in *The American Presidency Project*, <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-the-unveiling-the-robert-e-lee-memorial-statue-dallas-texas> (geraadpleegd 07-06-2025).

confederale soldaat, het zuidelijk volk en de zuidelijke vrouwen. De herdenkingen waren voor de soldaten, en pijlers zichtbaar in Pollard's mythe waren ver weg.²¹ Desalniettemin veranderde deze herdenkingen, en tegen 1890 was de mythe zichtbaar binnen de zuidelijke herinneringscultuur.²²

Dit geconstrueerde en geadopteerde narratief, een mythe van een ridderlijk, overwonnen Zuiden dat smetteloos was en zichzelf alleen verdedigde tegen noordelijke agressie, domineerde al snel het zuidelijk collectieve geheugen, en wist tot ver in de twintigste en zelfs eenentwintigste eeuw aanhangers te verwerven. Maar een gecreëerd beeld van heroïek en ridderlijkheid was verre van vreemd. De Zuidelijke Verenigde Staten hadden volgens historicus Ritchie Watson al langer een dergelijke identiteit geadopteerd, tot op het claimen van Normandische afkomst toe.²³ Een dergelijke identiteit in het collectief geheugen adopteren is mogelijk niet zozeer een naoorlogse constructie, maar eerder een voortzetting van een vooroorlogs beeld. Ook het idee dat secessie niet illegaal kon zijn, of dat noordelijke agressie de start van de oorlog was, kan worden teruggelezen in de afscheiding van de staat South Carolina (december 1860), duidend op een voortzetting van een beeld in plaats van puur een naoorlogse geconstrueerde mythe.²⁴ Deze afbeelding die van het Zuiden werd geschetst, een zelfbeeld waarin (militaire) ridderlijkheid en heroïek als kenmerken voor hun bevolkingsgroep worden gezien, heeft zichtbaar grote invloed gehad op het naoorlogse gedachtegoed in de Zuidelijke Verenigde Staten.

Het Zuiden had dus een uitgesproken eigen identiteit, een zelfbeeld dat zuiderlingen gebruikten om zich af te zetten tegen andere groepen (zoals de noorderlingen of de tot slaaf gemaakten). Dit (raciale) zelfbeeld bestond al voor de oorlog, en werd naderhand een belangrijk punt voor de "Lost Cause" mythe. Vervolgens werd de "Lost Cause" de basis voor de zuidelijke herinneringscultuur, ofwel onderdeel van wat literatuurwetenschapper Aleida Assman de actieve herinnering van het "cultural memory" noemt.²⁵ Via erfgoed (monumenten, herinneringscultuur) werd de mythe in het zadel geholpen, en dit geselecteerde canon werd de basis voor het zuidelijk collectief geheugen. Maar de mythe is een selectie van punten die worden herinnerd, voortkomend uit een land dat vier jaar lang een desastreuze oorlog had gevoerd. Dit doet vermoeden dat Pollard zijn overtuigingen zorgvuldig had geselecteerd op

²¹ William A. Blair, *Cities of the dead: Contesting the memory of the Civil War in the South, 1865-1914* (Chapel Hill 2015), pp 129.

²² Donald Collins, *The death and resurrection of Jefferson Davis* (Lanham 2005), pp 146-147.

²³ Ritchie Devon Watson, *Normans and Saxons: Southern race mythology and the intellectual history of the American Civil War* (Baton Rouge 2023), pp 18.

²⁴ Laura F. Edwards en Kurt Lash, 'South Carolina Declaration of Secession (1860)', in *National Constitution Center*, 2022. <https://constitutioncenter.org/the-constitution/historic-document-library/detail/south-carolina-declaration-of-secession-1860>. (geraadpleegd 07-06-2025).

²⁵ Aleida Assman, 'Canon and Archive,' in: Astrid Erl en Ansgar Nünning eds., *Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook* (Berlin 2008) 97-108, pp 98-100.

basis van een al aanwezig narratief, waarvan de oorsprong in de oorlog zelf lag. Kortom, het narratief achter de oprichting van confederaal erfgoed kan vrijwel uitsluitend worden begrepen aan de hand van de “Lost Cause” mythe, maar om deze te begrijpen moet er gekeken worden naar het narratief dat het Zuiden dreef voor en tijdens de oorlog. Derhalve wordt voor deze masterscriptie getracht worden om hier een beter beeld van te scheppen.

De krantencultuur van het Amerikaanse Zuiden

“Nowhere on the globe was the freedom of the press more thoroughly vindicated than in the Southern States of America.”²⁶

Vele onderzoeken zijn al gedaan naar de brieven die werden geschreven door confederale soldaten en prominenten, maar kranten hebben nog weinig aandacht genoten binnen dit onderzoek. Gezien het feit dat de relatieve persvrijheid in het Zuiden wél significante aandacht heeft gekregen, is het vreemd dat een discoursanalyse van deze documenten om zo tot een narratief, consensus of discours te komen nooit heeft plaatsgevonden. Via een dergelijke analyse van kranten kan er tot een beter begrip van de zuidelijke motivaties en het drijvende narratief achter Pollard’s mythe gekomen worden, om zo ook de huidige kijk op het confederaal erfgoed beter te onderbouwen.

De keuze voor een krantenonderzoek voor het vinden van een discours of narratief in de vroege jaren ’60 van de 19^e eeuw is allesbehalve willekeurig. Historicus Thomas Clark schreef over de Amerikaanse krant: “Not until scholars have dug out the editorials and news stories of the country newspapers can they present a fully rounded history of the American mind. After all the rural mind and social mores are a tremendously significant part of America's intellectual structure.”²⁷ De Amerikaanse kranten, in het bijzonder die in afgelegen gebieden, bieden volgens Clark een interessante en unieke kans om het gedachtegoed van de bevolking in de geschiedenis te begrijpen.²⁸ Dit wordt versterkt door historicus Stephan Vella, die opmerkt dat kranten een reflectie kunnen zijn van het gedachtegoed van hun tijd.²⁹ Daarnaast was de grondlegger van de mythe, Edward A. Pollard, tijdens de oorlog redacteur voor de *Richmond Examiner*. Op zoek gaande naar een narratief dat de oorsprong van de “Lost Cause” moet zijn, is een dergelijke kijk in de geschiedenis bijzonder waardevol, zeker in de rurale Zuidelijke Verenigde Staten.

²⁶ Thomas C. de Leon, *Four Years in Rebel Capitals: An inside View of Life in the Southern Confederacy, from Birth to Death, from Original Notes, Collated in the Years 1861 to 1865* (Mobile 1890). <https://www.gutenberg.org/cache/epub/22584/pg22584-images.html#XXXII> (geraadpleegd 07-06-2025). “Chapter XXXII: Press, Literature and Art.”

²⁷ Thomas D. Clark, ‘The Country Newspaper as a Source of Social History’, *Indiana Magazine of History* 48:3 (1952) 217–32. pp 232.

²⁸ Ibidem. pp 225-232.

²⁹ Stephen Vella, ‘Newspapers’ in: Miriam Dobson en Benjamin Ziemann eds., *Reading Primary Sources: The Interpretation of Texts from Nineteenth and Twentieth Century History* (2e druk; New York City 2020) 217–37. pp 217.

De confederale kranten

De staten die de CSA zouden vormen waren ruraal en agrarisch van aard. De confederale staten hadden bij elkaar rond de vijf miljoen witte inwoners en vier miljoen tot slaaf gemaakten, op een gebied dat twee keer zo groot is als de originele dertien koloniën die de Verenigde Staten zouden formeren. Hiervan werden een kleine 48.000 geïdentificeerd als plantagehouders, en grote stedelijke centra zoals in het Noorden waren grotendeels afwezig. Richmond en Petersburg samen, een van de grootste urbane centra van het Zuiden, hadden bijna 56.000 inwoners, tegenover het nieuwgevestigde Chicago met 109.000 inwoners en het oudere New York met zo'n 800.000 inwoners.³⁰ Ongeveer 20% van de witte zuidelijke bevolking was geletterd, tegenover 95% in het gebied dat New England omvat.³¹ Desalniettemin waren er tussen de 600 en 800 krantentitels in het Zuiden, vaak met een relatief klein verspreidingsgebied.³² De 19^e-eeuwse journalist Thomas de Leon schreef in zijn werk dat de zuidelijke kranten in vergelijking met de noordelijke kranten minder “industriële” waren in hun werk, en dat ze voornamelijk bestonden voor lokale berichtgeving, advertenties en opiniestukken die van hoge kwaliteit zouden zijn, waarbij het verwerken en overdenken van ideeën de boventoon voerden.³³ De Leon, een voormalig confederaal militair, ontkent propagandistische trekken, en prijst bovenal de persvrijheid en de kwaliteit van stukken geschreven door de redacties. Historicus Jay Andrews haalde deze bewering grondig onderuit in zijn artikel, en beschrijft hoe de pers betrokken was bij het prijzen van de soldaten en wapenfeiten van het Zuiden, om zo het confederaal moraal hoog te houden.³⁴

Harrison Trexler wijst in zijn artikel op de weinig verhulde propagandistische pers in Richmond, die het dichtste bij de confederale overheid en de strijd in Virginia opereerden. Desalniettemin waren deze kranten, en de *Richmond Enquirer* in het bijzonder, geen apparaten van overheidspropaganda. Ze volgden volgens Trexler hun eigen lijn, die soms lijnrecht tegenover de confederale overheid in Richmond stond, en hun verspreidingsgebied was het gehele Zuiden.³⁵ Wanneer Trexlers bevindingen worden gecombineerd met die van Andrews, en deze in het licht worden gezet van Clark en Vella, kan worden geconcludeerd dat de zuidelijke kranten een niet-gecentraliseerd, propagandistisch narratief vormden, wat indicatief

³⁰ ‘Decennial Census Historical Facts’, in *United States Census Bureau*, October 8, 2021, <https://www.census.gov/programs-surveys/decennial-census/decade/decennial-facts.html> (geraadpleegd 07-06-2025).

³¹ John Keegan, *The American Civil War: a military history* (New York City 2009), pp 13.

³² J. Cutler Andrews, ‘The Confederate Press and Public Morale’, *The Journal of Southern History* 32:4 (1966) 445–65. pp 447.

³³ Thomas C. de Leon, *Four Years in Rebel Capitals: An inside View of Life in the Southern Confederacy, from Birth to Death, from Original Notes, Collated in the Years 1861 to 1865* (Mobile 1890). <https://www.gutenberg.org/cache/epub/22584/pg22584-images.html#XXXII> (geraadpleegd 07-06-2025). “Chapter XXXII: Press, Literature and Art.”

³⁴ Andrews, ‘The Confederate Press and Public Morale’. pp 464.

³⁵ Harrison A. Trexler, ‘The Davis Administration and the Richmond Press, 1861-1865’, *The Journal of Southern History* 16:2 (1950) 177–95. pp 177-180.

is voor een breder gedragen mening binnen de CSA. Zodoende is een krantenstudie ideaal bevonden om te kijken of dit “Lost Cause” narratief, zo dominant voor de naoorlogse zuidelijke cultuur, zijn oorsprong vindt in het ‘antebellum’ zuidelijk gedachtegoed.

Methode

De elf zuidelijke staten die de CSA vormden in 1861 hadden in die tijd bijna 800 verschillende krantentitels die per week werden gedrukt, van Alexandria VA tot aan Houston TX.³⁶ Volgens Trexler volgden deze kranten vaak de toon die werd gezet in Richmond, al voerde de persoonlijke overtuigingen van de redacteurs de boventoon. Pro-union redacteurs drukten beduidend andere boodschappen dan dat pro-secessie redacteurs deden, en de situatie verschilde ook van staat tot staat.³⁷ Voor dit onderzoek is gekozen om naar enkele titels te kijken, en om het beeld zo compleet mogelijk te maken wordt er gekeken naar kranten uit verschillende staten en politieke overtuigingen. Daarnaast was het verspreidingsgebied van kranten laag, en om een compleet beeld te krijgen van een heersend narratief in het Zuiden moeten meerdere staten en hun kranten worden onderzocht.

Bronselectie

Er is gewerkt met de database “Chronicling America”, een Amerikaanse digitale krantendatabase gesponsord door de Library of Congress. De database bevat een groot aantal kranten vanuit het hele land, gedrukt tussen 1756 en 1963. Hieke Huistra en Bram Mellink schrijven in hun artikel over het belang van digitale bronselectie en het probleem van verzanden in een veel te grote hoeveelheid bronnen, en benadrukken het belang van zorgvuldig filteren.³⁸ Zodoende is er gekozen voor het zoeken naar een kleine hoeveelheid titels. Deze titels moesten voldoen aan een aantal eisen, zoals het beschikbaar zijn tussen augustus 1860 en december 1863 en diversiteit in afkomst qua plaats en politieke affiniteit tijdens de verkiezingen van 1860. Via deze selectie zijn uiteindelijk de volgende krantentitels geselecteerd voor dit onderzoek: de Richmond (VA) *Enquirer*, de Yorkville (SC) *Enquirer*, de Memphis (TN) *Memphis Daily Appeal* en Raleigh (NC) *Semi-Weekly Standard*. De informatie die de Library of Congress zelf verzorgt bij deze titels biedt meer inzicht in de achtergrond van deze titels. Zo was de *Memphis Daily Appeal* een krant die wegvluchtte uit Memphis na de Noordelijke bezetting, om te

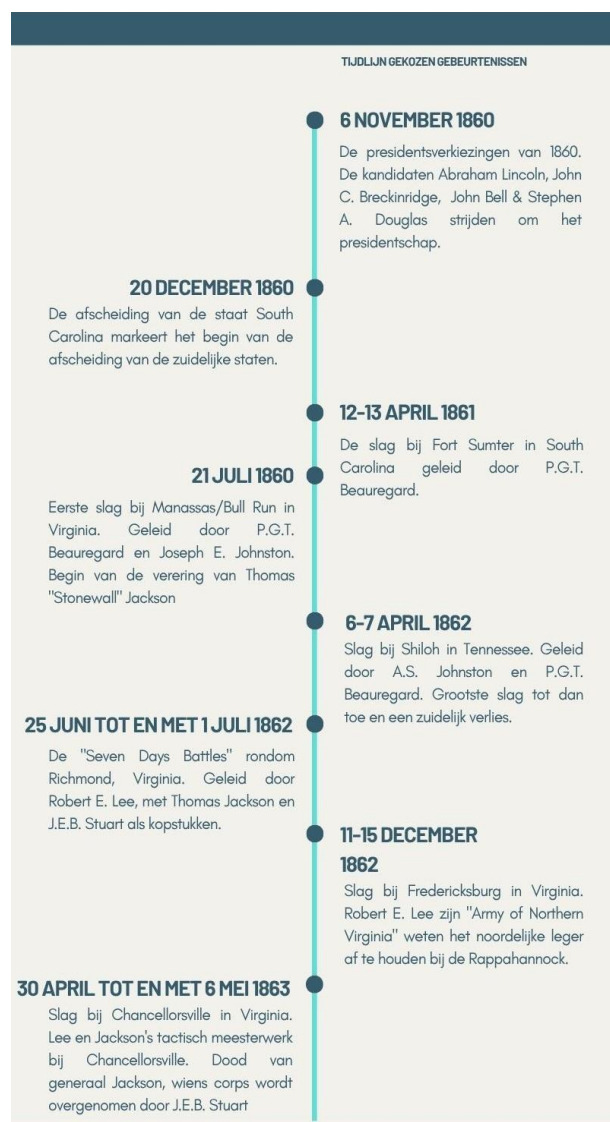
³⁶ J. Cutler Andrews, ‘The Confederate Press and Public Morale’, *The Journal of Southern History* 32:4 (1966) 445–65. pp 447.

³⁷ Trexler, ‘The Davis Administration and the Richmond Press, 1861-1865’

³⁸ Hieke Huistra en Bram Mellink, ‘Phrasing History: Selecting Sources in Digital Repositories’, *Historical Methods: A Journal of Quantitative and Interdisciplinary History* 49:4 (26 september 2016) 220–29.

ontkomen aan vervolging voor het drukken van pro-confederaal gedachtegoed, en zo was de *Semi-Weekly Standard* aanvankelijk een tegenstander van afscheiding.³⁹ De *Richmond Enquirer* was bovenal een groot voorstander van de confederale overheid en president Davis, en de *Yorkville Enquirer* was opgericht ter bevordering van “[...] the political, social, agricultural, and commercial interests of the South.”⁴⁰ De geografische en politieke diversiteit van de betreffende bronnen bieden een goed overzicht van leidende zuidelijke narratieven voor en tijdens de oorlog.

Om het meest doeltreffend te werk te gaan, is er gekozen om naar de berichtgeving rondom specifieke evenementen aan het begin van de oorlog te kijken, wanneer het sentiment nog onbesmet is door verliezen en de krantenuitgaves nog niet zijn aangetast door de instortende zuidelijke economie. Deze gekozen evenementen (zie ook figuur 1) zijn onder andere de verkiezingen van 1860 (06-11-1860) en de afscheiding van South-Carolina (20-12-1860). Daarnaast worden voor het tweede hoofdstuk de berichtgeving rondom de volgende gebeurtenissen bekeken: de aanval op Fort Sumter (12/13-04-1861), de eerste slag bij Bull Run/Manassas (21-07-1861), de slag bij Shiloh (06/07-04-1862) de “Seven Days battles” (25/01-06/07-1862), Fredericksburg (11 t/m 15-12-1862) en Chancellorsville (30-04-1863). Door te kijken naar deze selectie aan gebeurtenissen en de omliggende berichtgeving kan het beste een beeld worden verkregen van de zuidelijke narratieven, zonder te verzanden in een massa bronnen.

Figuur 1: Tijden gekozen gebeurtenissen

³⁹ 'Memphis Daily Appeal', in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045160/> (geraadpleegd 07-06-2025).

'Semi-Weekly Standard', in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045450/> (geraadpleegd 07-06-2025).

⁴⁰ 'Richmond Enquirer (Richmond, VA) 1815-1867', in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://www.loc.gov/item/sn84024735/> (geraadpleegd 07-06-2025).

'Yorkville Enquirer (Yorkville, SC) 1855-2006', in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn84026925/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Analyse & structuur

Middels een analyse van taalgebruik in de zuidelijke kranten van voor en tijdens de oorlog kan er getoetst worden of de pijlers van de “Lost Cause” mythe niet mogelijk voortzettingen waren in plaats van nieuwe opvattingen. In sommige gevallen zal dit taalgebruik minder ambigu zijn dan in andere. Voor de pijler van de zuidelijke soldaat als heroïsche ridder kan dit bijvoorbeeld een letterlijke benoeming van “chivalry” of “gallantry” zijn, of een lange column waarin de weerstand tegen een numeriek grotere vijand wordt uitvergroot. Tevens kan dit bij de pijler over noordelijke agressie gaan over letterlijk wapengeweld, of over oorlogsvoering met juridische middelen (‘lawfare’). Door dergelijke berichtgeving op te sporen in de weken rondom de eerder benoemde gebeurtenissen kan er een leidend narratief worden gevonden.

In de basis is de analyse gebaseerd op het hoofdstuk betreffende historisch onderzoek naar kranten van Stephen Vella. Vella legt hier niet alleen de waarde van kranten als primaire bron uit, maar ook de kanttekeningen waarmee rekening moet worden gehouden. Zo moet er rekening worden gehouden met de achtergrond van de auteurs (of redacteurs), de informatie die wordt bericht en verzwegen én het taalgebruik dat wordt gekozen om een evenement te beschrijven.⁴¹ Hoe waarheidsgetrouw de berichtgeving is maakt voor dit onderzoek weinig uit, aangezien juist het presenteren van een beeld de boventoon voert.⁴²

In het eerste hoofdstuk zal er worden gekeken naar twee pijlers, namelijk dat secessie geen verraad zou zijn en dat noordelijke agressie de schuld droeg voor de oorlog. Dit hoofdstuk wordt vanwege de politiek diverse aard van de kranten per krant bekeken. Hierbij is gekozen om een afscheidingsgezinde en een unionistische krant te bekijken, namelijk de Memphis Daily Appeal en de Yorkville Enquirer. Dit wordt gevolgd door een tweede hoofdstuk waar de andere twee pijlers, namelijk de heroïsche en ridderlijke zuidelijke soldaat en de (semi-)vergoddelijkte generaals, onderzocht worden. Hierbij is er gekozen om niet per krant, maar per gebeurtenis te kijken. Uiteindelijk mondt dit uit tot een conclusie en een antwoord op de hoofdvraag, waarmee nieuwe inzichten over de oorsprong van de “Lost Cause” mythe worden verkregen.

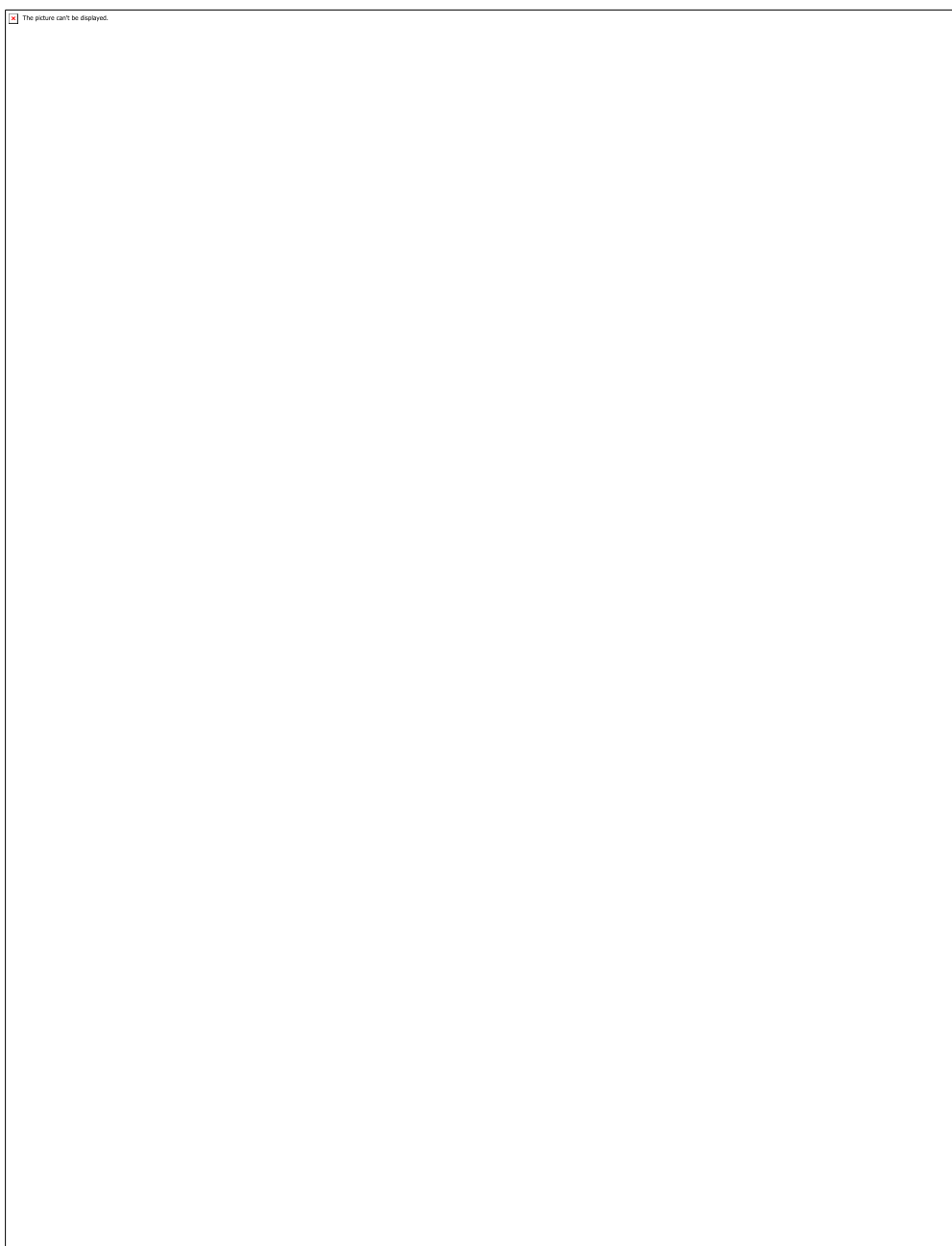
⁴¹ Stephen Vella, ‘Newspapers’ in: Miriam Dobson en Benjamin Ziemann eds., *Reading Primary Sources: The Interpretation of Texts from Nineteenth and Twentieth Century History* (2e druk; New York City 2020) 217–37. pp 227.

⁴² Joseph Baumgartner waarschuwt voor het gebruik van kranten als historische bronnen om achter de waarheid achter gebeurtenissen te komen. Joseph Baumgartner, ‘Newspapers as Historical sources’, *Philippine Quarterly of Culture and Society* 9:3 (1981) 256–58.

Hoofdstuk I

De verkiezingen van 1860 en de afscheiding van South Carolina

“The hydra heads of disunion, secessionism and nullification”⁴³

Figuur 2: National political chart & map of the United States. Kaart van de verkiezingen, presidentskandidaten & partijprogramma's. (Duane Rulison, *National political chart & map of the United States* (Philadelphia 1860). Kaart. <https://www.loc.gov/item/2012586610/>. (geraadpleegd 14-06-2025))

⁴³ 'The Presedential Election of Tuesday, the Sixth Day of November', *The Memphis Daily Appeal* Volume IX.- number 262 (06-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 06-11-1860.

Hoofdstuk I: De verkiezingen van 1860 en de afscheiding van South Carolina

In dit eerste hoofdstuk worden twee pijlers van de “Lost Cause” mythe besproken, namelijk de ideeën dat noordelijke agressie de reden was voor het uitbreken van de Amerikaanse Burgeroorlog, en de mening dat secessie geen verraad was. Aan de hand van de eerder besproken methode kan zo worden gevonden of deze pijlers nu al voor de oorlog aanhang vonden, of dat ze een naoorlogse constructie waren. Middels een analyse van twee kranten, de Memphis Daily Appeal (TN) en de Yorkville Enquirer (SC) in de weken rondom de verkiezingen wordt er een overkoepelend sentiment of narratief gevonden. In deze weken, van 1 tot en met 13 november en van 13 tot en met 27 november 1860, staan Noord en Zuid tegenover elkaar op het stembiljet. Daarnaast wordt er ook binnen de Democratische partij een strijd gestreden tussen de unionistische John Bell, de unionistische Stephen Douglas en de afscheidingsgezinde John C. Breckinridge (zie ook figuur 2 ter illustratie).

Dat Gallagher en Nolan deze pijlers hebben opgeworpen als basis van de “Lost Cause” mythe is allerm minst vreemd. Niet alleen zijn de opvattingen dat het Noorden schuldig was aan de oorlog en dat secessie geen verraad was nog steeds aanwezig binnen hedendaagse volgelingen van de mythe, maar Pollard verdedigde dit in 1866 al. Sterker nog, Pollard ontkent het bestaan van slavernij überhaupt, en noemt het daarentegen “servitude.”⁴⁴ Het valt niet te betwisten dat de kwestie rondom slavernij de oorzaak was voor het uitbreken van de oorlog, laat staan wie de eerste schoten vuurden. Dit hoofdstuk zal dan ook ingaan op de zuidelijke perceptie van het uitbreken van de oorlog, niet de daadwerkelijke reden.

Pollard was verre van alleen in zijn opvattingen. Generaal Jubal A. Early, Zuidelijk veteraan en hoofd van de “Southern Historical Association”, verkondigde vrijwel hetzelfde als Pollard in zijn rede aan de verenging in 1872.⁴⁵ Pollard en Early worden aangemerkt door Gallagher en Nolan als de “architecten” van de mythe, maar de vraag is of deze sentimenten niet al eerder voorkwamen.⁴⁶ Door dit te analyseren kan er beter begrepen worden hoe nu de feitelijk onware opvattingen uit de “Lost Cause” zo populair waren in het Zuiden, laat staan hoe deze zo lang geaccepteerd konden worden.

⁴⁴ Edward A. Pollard, *Lost Cause: A New Southern History of the War of the Confederates* (New York City 1866). pp 40-45.

⁴⁵ Survivors' Association of the State of South Carolina, *Proceedings of the third annual meeting of the Survivors' Association of the State of North Carolina : and the annual address by General Jubal A. Early : delivered before the association, November 10, 1871* (Charleston 1972). https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=dul1_ark:/13960/t4rj6gm0c&seq=1 (geraadpleegd 12-06-2025).

⁴⁶ Gary W. Gallagher en Alan T. Nolan, *The myth of the lost cause and Civil War History* (Bloomington 2010). pp 1-2.

The Memphis Daily Appeal

*“They have trampled the constitution underfoot, and now make merchandize of the Union”*⁴⁷

De “Memphis Daily Appeal” (hierna “de Appeal”) was een zuidelijke krant uit de stad Memphis (TN), die bekend staat als uitgesproken confederale krant.⁴⁸ Het is dan ook niet verbazingwekkend dat in de aanloop naar de presidentsverkiezingen op 6 november 1860 veel informatie te vinden was over de (zuidelijke) Democratische kieslijst van presidentskandidaat Stephen Douglas. Op 2 november 1860 werd bijna een vierde van de editie besteed aan de Democratische presidentskandidaat en de verkiezingen.

Opvallend hier is niet alleen de aandacht voor de verkiezingsbeloftes van Douglas (een voorstander van zelfbeschikking van staten, maar tegen secessie), maar ook de militair getinte toon die werd verbonden aan de verkiezingen. New York is waar “the battle is to be fought”, “*there* the victory is to be [...]”, “the pass of Thermopylae”.⁴⁹ New York was zo belangrijk omdat Pennsylvania en Indiana, voorheen democratische bastions, waren ‘gevallen’. De kiezers in de stad New York (bijna 100.000 stemgerechtigden) zouden een “Tenth Legion” vormen voor de Democratische partij, om zo de staat en de verkiezingen door de Democraten te laten winnen.⁵⁰

Verraad van binnenuit was, volgens de krant, het enige gevaar voor de Democratische partij, specifiek verraad door de factie onder leiding van de afscheidingsgezinde presidentskandidaat John C. Breckinridge, waarvan werd gezegd dat zij “[...] would disrupt a great political party, and plunge the country into bloodshed and civil war.”⁵¹ De toon die hier werd aangehouden, een van oorlog, verraad en onder vuur liggen, is een bekend fenomeen. Historicus John Keegan zegt in zijn boek dat de zuidelijke staten al langer dergelijke sentimenten hadden, en deze sentimenten zijn dan ook niet vreemd om terug te lezen in deze krant.⁵² Daarentegen valt het wel op dat het verliezen van de verkiezingen direct werd verbonden met het uitbreken van een burgeroorlog, waarin de noordelijke staten de agressor zouden zijn.

Een ingezonden brief in dezelfde krant van 2 november biedt meer perspectief op dit denken. De afzender verzette zich tegen een geheime organisatie, die gewijd was aan het te

⁴⁷ ‘The Appeal’s course vindicated – our right to secede’ *The Memphis Daily Appeal* Volume IX.- number 293 (13-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 13-12-1860](#).

⁴⁸ ‘Memphis Daily Appeal’, in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045160/> (geraadpleegd 07-06-2025).

⁴⁹ ‘New York, the “forlorn hope” of conservatism’, *The Memphis Daily Appeal* Volume IX.- number 259 (02-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 02-11-1860](#).

⁵⁰ “[...] betrayed by sentinels from within; have been attacked with all the ardor and desperation attendant upon a struggle involving the issues of life and death, and have yielded before the irresistible batteries of an implacable foe.” ‘New York, the “forlorn hope” of conservatism’, *The Memphis Daily Appeal* Volume IX.- number 259 (02-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 02-11-1860](#).

⁵¹ Idem.

⁵² John Keegan, *The American Civil War: a military history* (New York City 2009). pp 24-30.

allen koste stoppen van een mogelijke overwinning en inauguratie van de Republikeinse presidentskandidaat Abraham Lincoln. De afzender was van mening dat iedere staat het recht had om zich af te scheiden van de Verenigde Staten, en dat afscheiding een betere zet zou zijn dan bij de Verenigde Staten blijven. Het zou pas tot wapenfeiten moeten komen wanneer “[...] the Federal Government or the other states attempt to coerce [other states] into submission.”⁵³ Noordelijke agressie zou in dit geval de reden zijn voor het uitbreken van een burgeroorlog.

Op 6 november, de dag van de verkiezingen was deze apocalyptische toon nog beter zichtbaar. De Appeal besteedde een hele pagina aan kandidaat Stephen Douglas, met 18 oproepen op pagina 2 om op de presidentskandidaat te stemmen. Op Douglas stemmen was de juiste keuze, want hij zou de Verenigde Staten behouden van intern conflict, “[...] the hydra heads of disunion, secessionism and nullification”, en zou slavernij als instituut beschermen en verspreiden over het continent.⁵⁴ De redacteur haalde quotes van “Founding Father” Thomas Jefferson aan over het uiteenvallen van de unie van staten, en bekrachtigde deze quotes met die van voormalig president Andrew Jackson over dat een uiteengevallen unie zou leiden tot oorlog.⁵⁵

De dissolutie van de Verenigde Staten werd duidelijk als iets negatiefs gezien, wat verder zichtbaar is in een stuk over de “Minute Men”. Deze organisatie, dezelfde die eerder op 2 november werd bekritiseerd, was zichzelf volgens de krant aan het voorbereiden op secessie en oorlog. Volgens het stuk was een dergelijke revolutionaire organisatie verraderlijk, en afscheiding of wapengeweld waren alleen nodig wanneer Lincoln zuidelijke “rechten” zou gaan beperken. De manier om oorlog te voorkomen was volgens de schrijver door op Douglas te stemmen, om zo de Republikeinse aanval op zuidelijke rechten te voorkomen, evenals het moeten voeren van oorlog. Er zou nog tijd genoeg zijn om naar de wapens te grijpen, maar alleen wanneer de democratische mogelijkheden om Lincoln te stoppen waren uitgeput.⁵⁶

Na de verkiezingen op 6 november werd de Memphis Daily Appeal voor korte tijd gematigder in zijn taalgebruik. Op 7 november werd gespeculeerd over het aanstaande verlies van Lincoln, terwijl op de 8ste zijn aanstaande overwinning werd bericht.⁵⁷ Daarnaast stonden beide uitgaves vol met berichten over Douglas’ verkiezingscampagne en de verheerlijking van

⁵³ ‘Minute men’, *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 259 (02-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 02-11-1860.

⁵⁴ ‘The Presidential Election of Tuesday, the Sixth Day of November’, *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 262 (06-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 06-11-1860.

⁵⁵ ‘Beware of Bogus Tickets’, *The Memphis Daily Appeal* (06-11-1860) pp. 2.

⁵⁶ ‘Minute men – preparation for revolution – Disunion the real object of the Breckinridge party’ *The Memphis Daily Appeal* 06-11-1860) pp. 2.

⁵⁷ “[...] we believe that Lincoln will be defeated.” ‘the election returns’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 263 (07-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 07-11-1860.

‘the returns, so far as received, indicate the election of Abraham Lincoln to the presidency by a very large vote.’

‘the election of Lincoln conceded’ *The Memphis Daily Appeal* vol IX – no. 264 (08-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 08-11-1860.

zijn anti-afscheidingsbeweging.⁵⁸ Tegen de 10de was het duidelijk dat Lincoln zowel Douglas als Breckinridge als presidentskandidaat John Bell had verslagen, en dat de volgende president een abolitionistisch Republikein zou worden. Het oorlogszuchtig taalgebruik laaide weer op in deze uitgave, en hoewel de Appeal duidelijk de unionistische Douglas steunde, werd er veel aandacht besteed aan een mogelijke afscheiding.

De pagina opende met optimistische berichten, waarin staat dat de staat South Carolina de beurzen in New York heeft bericht dat zij niet denkt over afscheiding. Dit artikel wordt gevolgd door een betoog om juist de Verenigde Staten intact te houden, en de Republikeinse partij een kans te geven, met als argument dat de meerderheid van de zuidelijke kiezers niet voor Breckinridge en zijn afscheidingsbeweging hadden gestemd. Maar een ogenschijnlijk vredelievend betoog keert al snel om tot een roep om revolutie: “Should they fail to secure us from oppression, we will then find the voice of the United States crying out as one man for REVOLUTION.”⁵⁹ De haast verzoenende toon van de eerste twee artikelen slaat al snel over naar discussies over het beschermen van zuidelijke rechten, het verdedigen van het “recht” op slavernij en het verafschuwen van de vijandige houding die de Republikeinse partij zou hebben tegen het Zuiden.⁶⁰ Deze meningen en opvattingen komen samen in het bericht van de gouverneur van South Carolina. Ten behoeve van het beschermen van de gelijke rechten van de zuidelijke staten en het afweren van “despotische” republikeinen, werd er opgeroepen tot een vergadering om secessie te bediscussiëren. Tegelijkertijd riep de gouverneur op tot het mobiliseren van militairen en het bemachtigen van federale wapens en munitie, wat maanden later zou culmineren in de slag bij Fort Sumter (12-04-1861).⁶¹

In de week na de verkiezingen wordt de roep om secessie niet harder, maar wel vaker benoemd. Artikelen en ingezonden brieven bevatten vaak de noot dat wanneer Lincoln zuidelijke “rechten” zou bedreigen, secessie moet worden overwogen. Andere artikelen, zoals een proclamatie van de gouverneur van Georgia en een ingezonden brief inzake afscheiding, hadden het juist over het opzetten van een juridische en economische verdediging tegen republikeinse heerschappij. De “dreiging” die vanuit het noorden zou komen voert hierbij de boventoon, maar het valt op dat afscheiding of oorlog niet de voorkeur heeft. Zeker het verschil met de toon van de gouverneur van South Carolina, die had opgeroepen om 10.000 mannen te

⁵⁸ ‘the election returns’, ‘Douglas demonstration’, ‘Judge Douglas in Columbus’, ‘Mr. Douglas in Macon’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 263 (07-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 07-11-1860. & “The brave campaign of Douglas in the Southern States has produced and is producing glorious fruits” ‘From Washington’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 264 (08-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 08-11-1860.

⁵⁹ ‘No Secession – South Carolina still true to our nation’ & ‘The triumph of Black Republicanism – our policy’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 265 (10-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 10-11-1860.

⁶⁰ ‘The sectional controversy’, ‘The policy of the South’ & ‘From Washington’ *The Memphis Daily Appeal* (10-11-1860) pp. 2.

⁶¹ ‘Message of the governor of South Carolina’ *The Memphis Daily Appeal* (10-11-1860) pp. 2.

mobiliseren ter verdediging van de staat, valt op. Desalniettemin lijken de zuidelijke schrijvers in de Appeal van mening dat het Noorden een bedreiging vormde voor het Zuiden, en dat het Noorden het conflict tussen de staten aanwakkerde.⁶²

De berichtgeving rondom de secessie van South Carolina

*“All eyes are now in that direction”*⁶³

Het is weinig verassend dat in Tennessee, de staat waar de unionistische Bell gewonnen had, de toon ten opzichte van afscheiding gematigd zou zijn, en Tennessee was dan ook een van de laatste staten die zich zou afscheiden. De secessie van South Carolina hield de Appeal daarentegen goed bezig, en de berichtgeving en discussies namen alleen maar toe naarmate de weken na de verkiezingen verstreken.

De toon van de Appeal was in die weken na de verkiezingen volledig omgeslagen. Van een krant waar voornamelijk gesproken werd over afscheiding als laatste middel, was dit tegen 13 november al veranderd naar het beargumenteren van waarom secessie rechtvaardig, onvermijdelijk en natuurlijk was.⁶⁴ Het Zuiden kon simpelweg niet buigen voor het noorden: “[...] the slaveholder has been raised from boyhood to govern and control. He knows not such words as submission, and cannot brook humiliation [...]”.⁶⁵ Een ander stuk prijst te koerswending van de Appeal, en bevat de volgende, toonaangevende zin: “The cry of ‘Union’ now in the South can mean nothing but a pretext for submission to Black-Republican rule. It invites attack, and encourages aggression. It is the food that fanaticism feeds upon. They have trampled the constitution underfoot, and now make merchandize of the Union [...]”.⁶⁶ Er kan geen twijfel meer zijn over de mening van de Appeal omtrent secessie.

In de aanloop naar de afscheiding van South Carolina stond de Appeal vol met verantwoording en argumentatie voor secessie, en werd er enthousiast bericht over de voorbereidingen in andere staten. Rechtvaardiging van afscheiding, een recht wat door de grondwet zou worden gegarandeerd, keert continu terug, en artikelen over de onvermijdelijkheid van afscheiding omdat weerstand tegen tirannie deugdelijk en rechtvaardig

⁶² ‘The folly of secessionism’, ‘From Washington’ & ‘Legislature of South Carolina – extra session’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 267 (11-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 11-11-1860.

‘The black republican party’, ‘Democratic State Convention’ & ‘Governor Brown’s Message’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 268 (13-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 13-11-1860.

⁶³ ‘The folly of secessionism’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 267 (11-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 11-11-1860.

⁶⁴ ‘A few facts worthy of consideration’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 293 (13-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 13-12-1860.

⁶⁵ ‘A few facts worthy of consideration’ *The Memphis Daily Appeal* (13-12-1860) pp. 2.

⁶⁶ ‘The Appeal’s course vindicated – our right to secede’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 293 (13-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 13-12-1860.

zou zijn vullen de krantenpagina's.⁶⁷ Daarnaast werd er volop geageerd voor de formatie van één zuidelijke unie, een confederatie, die samen zouden gaan in een nieuwe natie.⁶⁸ De boodschap van de gouverneur van Georgia vertolkte het heersend sentiment het beste: “[Lincoln] is the mere representative of a fanatical abolition sentiment – the mere instrument of a great, triumphant political party the principles of which are deadly hostile to the institution of slavery, and openly at war with the fundamental doctrines of the Constitution of the United States.”⁶⁹ Slavernij werd als recht gezien, abolitionisme als inperking van de soevereiniteit van de staten en een inbreuk op de grondwet. De republikeinen werden weggezet als dictators en hun aanstaande despotisme als doodslag van de Verenigde Staten, en secessie is niet alleen noodzakelijk maar volledig rechtvaardig.

Het feit dat de aanvankelijk unionistische Appeal dergelijke sentimenten uitdrukt, valt op. Secessie werd neergezet als een laatste middel, en de redactie had zelfs een column geplaatst over het feit dat de Republikeinen een kans zouden moeten krijgen. Waar deze wending in opvattingen vandaan komt is niet te zeggen, maar het is duidelijk dat bij zowel de lezers als bij de redactie van de Appeal secessie tegen december niet langer taboe is. Nergens wordt dit duidelijker dan in het bericht over de secessie van South Carolina op 20 december 1860. Het bericht volgde een dag later, gepaard met een lange column over waarom secessie nu nog het enige antwoord was voor de zuidelijke staten. De remedie voor het onrecht dat het Zuiden was aangedaan, de aanvallen op zuidelijke rechten en het schenden van de principes van gelijkheid en soevereiniteit in de grondwet moest radicaal zijn: “Something must be done that is definitive, determinate and positive. Superficial and meaningless pacification will be to no purpose – the remedy must be radical.” Het enige antwoord op de zuidelijke onderdrukking, was het opgaan van Tennessee binnen de Confederale Staten.⁷⁰

In de weken rondom de verkiezingen en de afscheiding van South Carolina is het “Lost Cause” narratief al duidelijk zichtbaar. Het idee dat het Noorden aan zou vallen, zowel via wetgeving als via wapens, en het idee dat afscheiding grondwettelijk verantwoord kan worden, wordt vrijwel letterlijk in de Appeal neergezet. Wat hierbij nog het meest opvallend is, is dat een unionistische krant zo snel zijn standpunten ten opzichte van secessie wijzigt.

⁶⁷ ‘A few facts worthy of consideration’, ‘The Appeal’s course vindicated – our right to secede’, ‘The Mississippi Resolution’, ‘Letter from A.B. Stephens’ & ‘Message of Gov. Gist’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 293 (13-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 13-12-1860.

‘The issue in a nutshell’, ‘Another abolition raid’, ‘Texas’ & ‘Thirty-sixth congress’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 294 (14-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 14-12-1860.

⁶⁸ ‘The border states and the cotton states one in destiny’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 296 (18-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 18-12-1860.

⁶⁹ ‘Gov. Brown of ga., on secession’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 297 (19-12-1860) pp 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 19-12-1860.

⁷⁰ ‘The remedy must be radical’ *The Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 299 (21-12-1860) pp 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 21-12-1860.

The Yorkville Enquirer

“On every lip is the stern cry: viva la liberta!”⁷¹

De Yorkville Enquirer was een krant die wekelijks werd uitgegeven vanuit het kleine stadje Yorkville (SC). Hoewel de krant beduidend minder politiek geëngageerd was dan de Appeal, is er weinig twijfel over de mening van de redactie ten opzichte van secessie, aangezien de redacteur zich in 1861 als vrijwilliger voor het confederale leger had aangemeld.⁷²

Van oproepen om op een kandidaat te stemmen, zoals in de Appeal gebeurde, was in de Enquirer geen sprake, en het politieke nieuws van 1 november 1860 beperkte zich tot ingezonden brieven en binnengekomen berichten. Hieruit blijkt weinig engagement, maar wel een gevoel van onvermijdelijkheid van de zuidelijke afscheiding, alsof de overwinning van Lincoln en secessie al voltrokken waren.⁷³ Wat opvalt is het bericht overgenomen uit de Philadelphia Pennsylvanian, waarin staat dat het Noorden economisch afhankelijk is van het Zuiden en secessie voor het Noorden een doodsvonnis zou zijn. Daarnaast wordt in dit bericht het bloedvergieten ten behoeve van het behouden van de Verenigde Staten bekritiseerd, en een duidelijke agressor aangewezen.⁷⁴ Dit aanwijzen van een agressor wordt gevolgd door het volgende stuk:

“The suggestion that the Union can be maintained by the numerical predominance and military prowess of one section, exerted to coerce the other into submission, is, in my judgement, as self-contradictory as it is dangerous. [...]. If the vital principle of all republican government is the ‘consent of the governed,’ much more does a union of consequential sovereign States require, as its basis, the harmony of its members and their voluntary co-operation in its organic functions.”⁷⁵

Het feit dat juist dit stuk zo prominent op de voorpagina staat, een stuk met rechtvaardiging voor afscheiding en de weinig subtiele notie dat oorlog alleen door Noordelijke agressie zou kunnen komen, is bijzonder opvallend binnen een anders weinig politieke krant. Gepaard met een volledige afwezigheid van nieuws over de verkiezingen in South Carolina en de eerder genoemde artikelen waaruit blijkt dat Lincoln al gewonnen zou hebben, lijkt het idee dat het Zuiden aangevallen werd al te leven binnen de hoofden van de redactie van de Enquirer. Dit zou tevens blijken uit de eerste uitgave na de verkiezingen van 6 november.

⁷¹ ‘The news of Lincoln’s election’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 46 (15-11-1860) pp 1. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 15-11-1860.

⁷² ‘Yorkville Enquirer (Yorkville, S.C.) 1855-2006.’ The Library of Congress. Accessed April 23, 2025. <https://www.loc.gov/item/sn84026925/>.

⁷³ ‘Scraps & facts’, ‘The chances in New York’, ‘The beginning of the end’, ‘The people of Alabama preparing’, ‘Votes Lincoln can afford to lose’ & ‘Ohio carried off by Negroes’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 44 (01-11-1860) pp 2. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 01-11-1860

⁷⁴ “Why will the North, by its crue land unwarrantable agressions on the South, render that dreadful alternative – secession – an only mode of safety?” ‘Businessmen pause and think – your all is at stake!’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 44 (01-11-1860) pp 1. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 01-11-1860.

⁷⁵ ‘Businessmen pause and think’ *Yorkville Enquirer* (01-11-1860) pp 1.

Nationalisme en secessie: de gebeurtenissen in december

*“To do or die for South Carolina”*⁷⁶

Het verschil met de (aanvankelijk) unionistisch gezinde Appeal kon niet groter zijn op 8 november. De voorpagina werd bekleed met een column over fervent secessionist William Lowndes Yancey, gevolgd door een positieve column over de “Minute Men” organisatie.⁷⁷ Vrijwel de hele uitgave staat vol met berichten uit andere kranten over de onvermijdelijkheid van secessie, en de rechtvaardiging hiervoor.⁷⁸ “The South sees the triumph of a party organized on the idea of unfriendliness to them and their institutions.” “The Republican party is organized on the idea mainly, of anti-slavery; and if it comes into office, it is quite natural for the South to consider that they are governed, [...] by an unfriendly power.” en “[...] they feel that the object of the Union no longer exists” zijn maar enkele zinnen uit de krant, maar geven de toon die heerst duidelijk aan.⁷⁹ Het Zuiden werd aangevallen door het Noorden (nog voor de verkiezingsuitslag zeker was), en de verdediging moest snel op orde worden gesteld, mocht het Noorden de dwaze keuze maken om een aanval te overwegen.⁸⁰

Met dergelijk taalgebruik op 8 november wekt het geen verbazing dat dit tegen 15 november nog extremere vormen had bereikt. Opruiing en nationalisme staken de kop op, en de voorpagina begint met het weinig verhullende nationalistisch gedicht “We love our homes”.⁸¹ Het nieuws van de dag was geen verkiezingsnieuws, maar kopte groot met “Southern Secession”, een stuk vol met taal zoals “We are now in the throes of dissolution”, “The patriots of the South have done their duty” en “The Republic might still be saved intact, if the North would at once look the danger in the full face.”⁸² Opvallend genoeg komen deze zinnen uit een artikel dat het uiteenvallen van de Verenigde Staten verafschuwt, maar de schuld hiervan bij het Noorden legt. In dezelfde uitgave wordt het neerhalen en hijsen van respectievelijk de vlag van de Verenigde Staten en de vlag van South Carolina gevierd, er is speculatie over Franse steun aan de nieuwgeboren “staat” en afschuw over de moord op witte democraten en de extreme

⁷⁶ ‘Organization of Minute Men’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 45 (08-11-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 08-11-1860 pp 1.

⁷⁷ “The Minute Men are for the protection of the State as well as to resist any attempt on the part of the Federal Government, to coerce those States which may determine upon secession, as, in their judgment, the proper remedy for a violated Constitution.” ‘William Lowndes Yancey’ & ‘Organization of Minute Men’ *Yorkville Enquirer* (08-11-1860) pp 1.

⁷⁸ ‘William Lowndes Yancey’, ‘Organization of Minute Men’, ‘Apprehension of Lincoln’s Election’, ‘The effect of Lincoln’s election’, ‘The cost of coercion’ & ‘After secession’ *Yorkville Enquirer* (08-11-1860) pp 1.

⁷⁹ ‘Apprehension of Lincoln’s Election’ *Yorkville Enquirer* (08-11-1860) pp 1.

⁸⁰ ‘The organization of Minute Men’ & ‘The cost of coercion’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no 45. (08-11-1860) pp 1.

‘The people of Alabama preparing’ *Yorkville Enquirer* no 45. (08-11-1860) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 08-11-1860 pp 2.

⁸¹ ‘We love our homes’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 46 (15-11-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 15-11-1860

⁸² ‘Southern secession’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 46 (15-11-1860) pp 1.

noordelijke reactie op de aanstaande afscheiding.⁸³ Afscheiding lijkt onvermijdelijk te zijn geworden: “On every lip is the stern cry: viva la liberta!”⁸⁴

Tegen de 13^e december was de daad zo goed als voltrokken, zo blijkt dan ook uit de *Enquirer*. De laatste presidentiële rede van president James Buchanan wordt opgevolgd door een stuk van fervent secessionist A.B. Longstreet. Longstreet beargumenteert waarom het Zuiden moet afscheiden met zowel economische als juridische redenen, en sluit af met dat met een enkele wet (“No products of slave labor shall be exported between the United States and foreign nations”) het hele Zuiden door de Republikeinen zou kunnen worden onderworpen.⁸⁵ Een wettelijke rechtvaardiging voor afscheiding zoals terug te vinden in de Appeal komt al weinig meer aan bod, met alleen enkele verwijzingen naar de grondwet en de hierin geboden mogelijkheid om de unie te ontbinden te vinden op pagina 2: “According to Mr. Buchanan’s position, it is evident that [...] South Carolina, when she gets out of the Union, will have to be whipped in, under an ex-post-facto law. [...] We think that our forefathers wisely provided for a peaceable rupture, in case we could not live together.”⁸⁶ Afscheiding was ogenschijnlijk nabij, en een verdere verdediging op welke gronden dan ook was niet langer noodzakelijk. De enige verdediging waar nu aan werd gedacht, was van militaire aard.⁸⁷

Aangezien de toon in de *Enquirer* al voor de verkiezingen was gezet, zal het weinig verbazen dat tegen 20 december, de dag waarop South Carolina zich officieel afscheidde van de Verenigde Staten, er niks veranderd is ten opzichte van secessie. Nog steeds was er enthousiasme over secessie, nog steeds waren de argumenten van legale afscheiding aanwezig en nog steeds was er een duidelijke consensus over Noordelijke agressie, die zuidelijke afscheiding noodzakelijk maakte.⁸⁸ Het enige wat anders is, is de toegenomen aandacht voor militaire aangelegenheden ter verdediging van de staat, evenals het weerstaan van abolitionistische “rooftochten” tegen zuidelijke plantages.⁸⁹ Secessie was een onvermijdelijk feit, afgedwongen en genoodzaakt door mensen die zichzelf als slachtoffers van agressie, onderdrukking en despotisme zagen.

⁸³ ‘Southern Secession’, ‘Exciting times in Savannah’, ‘The irrepressible conflict’, ‘Flag for the Southern Republic’, ‘The state rights flag thrown to the breeze’, ‘Warnings to the North’, ‘The anti-slavery press’, ‘The news of Lincoln’s election’, ‘Subdue the slave-holders’ & ‘France and the South’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 46 (15-11-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 15-11-1860

⁸⁴ ‘The news of Lincoln’s election’ *Yorkville Enquirer* no. 46 (15-11-1860) pp 1.

⁸⁵ ‘An appeal to the South’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 47 (13-12-1860) pp 1 & 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 13-12-1860 pp 1 & *Yorkville Enquirer* 13-12-1860 pp 2.

⁸⁶ ‘The president on secession’ *Yorkville Enquirer* (13-12-1860) pp 2.

⁸⁷ ‘Military defence of the state’ *Yorkville Enquirer* (13-12-1860) pp 2.

⁸⁸ ‘From Washington’, ‘Mr. Cushing on secession and coercion’ & ‘The Southern Republic’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 48 (20-12-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 20-12-1860 pp 1.

‘The state convention’ *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 48 (20-12-1860) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 20-12-1860 pp 2.

⁸⁹ ‘Georgia action’ *Yorkville Enquirer* (20-12-1860) pp 1.

‘Insurrection amongst the negroes’ & ‘Our harbor “defences”’ *Yorkville Enquirer* (20-12-1860) pp 2.

Deelconclusie

De Memphis Daily Appeal en de Yorkville Enquirer laten allebei, op verschillende manieren, een duidelijk narratief zien voor de oorlog. Het oorlogszuchtig taalgebruik alleen al is opvallend, maar het feit dat ze allebei ook continu de overtuiging delen dat het Noorden in de aanval gaat, de soevereiniteit van staten afneemt en het Zuiden dwingt tot actie is zeer toonaangevend. Tevens wordt er in beide kranten besproken of secessie nu legaal is, waarbij de conclusie is dat het niet alleen mag, maar dat het Zuiden voor dezelfde keuze staat als hun voorouders tijdens de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlog. Dat hierbij dan specifiek wordt verwezen naar noordelijke “onderdrukking” van het zuidelijke volk, op dezelfde pagina als waar slaven te verkoop staan, lijkt het zuidelijke narratief niet te schaden. Het is duidelijk dat de twee centraal staande pijlers van de mythe al ruim aanwezig waren voor de oorlog, en dat naoorlogse “architecten” hebben voortgebouwd op deze narratieven.

Hoofdstuk II

De zuidelijke berichtgeving over hun soldaten en generaals

“Noble sons” en “Gods of war”

Figuur 3: Our heroes and our flag. Confederale generaals afgebeeld als helden, met in het midden **Thomas Jackson, P.G.T. Beauregard & Robert E. Lee**. Met de klok mee vanaf het midden, bovenaan: president Jefferson Davis, vicepresident Alexander Stephens, **It gen Thomas Jackson**, gen Price, It gen Polk, It gen Hardee, **gen J.E.B Stuart, gen Joseph Johnston**, It gen Smith, gen Morgan, **gen A.S. Johnston**, gen Hampton, gen Gordon, It gen James Longstreet, gen A.P. Hill, **gen Hood, gen Braxton Bragg, gen P.G.T. Beauregard**. (G.H. Buck, *Our Heroes and Our Flags* (New York City 1896). Lithografie. <https://www.loc.gov/item/2004669111/>. (geraadpleegd 14-06-2025))

Hoofdstuk II: De zuidelijke berichtgeving over hun soldaten en generaals

In het vorige hoofdstuk zijn twee van de eerder genoemde vier ‘pilaren’ van de “Lost Cause” mythe besproken, namelijk over de oorsprong van de oorlog en het idee dat secessie geen verraad was. Het blijkt dat deze sentimenten binnen de zuidelijke pers werden uitgedrukt, en dit zijn dan ook geen naoorlogse rechtvaardigingen maar eerder voortzettingen van gedachtegoed dat al voor de oorlog aanwezig was. In dit hoofdstuk ligt de nadruk op de andere twee pilaren van de mythe, namelijk de vergoddelijking van generaals en het verheerlijken van de zuidelijke militair als ridder, die alleen vanwege numerieke superioriteit van de vijand verloor.

De zuidelijke generaals wisten tijdens de oorlog flinke naamsbekendheid te krijgen. Verschillende slagen, zoals de tweede slag bij Manassas (1862) en de slag bij Chancellorsville (1863), waren tactische meesterwerken. Desalniettemin was het zuidelijke leger lang niet zo onoverwinnelijk als dat het later werd afgebeeld, laat staan haar generaals. Bij de slagen bij Shiloh en bij Malvern Hill (1862) werden er serieuze fouten gemaakt door de zuidelijke commandanten, en generaal Lee zijn veldtocht in Maryland was zwaar belastend voor de zuidelijke mankracht. Toch werden Lee en zijn generaals verheerlijkt tot het uiterste, tot op het punt dat ze tijdens de hoogtijdagen van de mythe tot semi-goddelijk werden verheven. Generaals Lee, Jackson, Stuart etc. waren de helden die het Zuiden tevergeefs getracht hadden te redden (zie figuur 3 ter illustratie). Maar was dit ook het geval tijdens de oorlog, en hoe werd de ‘dappere en superieure’ zuidelijke soldaat geportretteerd?

Uit de literatuur is gebleken dat het Zuiden een traditie had van zichzelf als afstammelingen van Normandische cavaleristen te zien, en een zelfbeeld van de zuidelijke man als nobele ridder werd uitgedragen.⁹⁰ Tevens is bekend dat de zuidelijke bevolking de militaire traditie van de CSA na de oorlog al snel omarmde, en dat deze bevolking de zuidelijke militair hoog in het vaandel had.⁹¹ Thomas de Leon merkte al op dat er grote hoeveelheden gedichten circuleerden ter ere van de zuidelijke generaals.⁹² Voortbouwend op Ritchie Watson en John Coski wordt er in dit hoofdstuk gekeken of deze opvattingen wijdverspreid waren tijdens de oorlog, en aan welke ontwikkelingen ze onderhevig waren. In twee delen, een vóór de komst van Robert E. Lee en een na, worden deze aspecten van de “Lost Cause” mythe geanalyseerd.

⁹⁰ Ritchie Devon Watson, *Normans and Saxons: Southern race mythology and the intellectual history of the American Civil War* (Baton Rouge 2023). pp 18.

⁹¹ John Coski, *Confederate Battle Flag: America's most embattled emblem* (Boston 2005). pp 58-59.

⁹² Thomas C. de Leon, *Four Years in Rebel Capitals: An inside View of Life in the Southern Confederacy, from Birth to Death, from Original Notes, Collated in the Years 1861 to 1865* (Mobile 1890). <https://www.gutenberg.org/cache/epub/22584/pg22584-images.html#XXXII> (geraadpleegd 07-06-2025). “Chapter XXXII: Press, Literature and Art.”

De eerste schoten: de slagen bij Fort Sumter, Manassas & Shiloh

Na de secessiecrisis van eind 1860 begon 1861 rustig. Het Noorden en het Zuiden maakten zich klaar voor hoe de situatie verder zou verlopen. Fort Sumter, gelegen in de haven van Charleston (SC) werd president Abraham Lincolns eerste hoofdpijndossier. Het Zuiden zag deze versperring van de haven als bedreiging voor hun scheepvaart, en wilde het fort aanvankelijk overkopen van het Noorden. Lincoln weigerde dit, waarop het Zuiden geen andere mogelijkheid overwoog dan een belegering. De slag bij Fort Sumter op 12 en 13 april 1861 markeerde de start van de oorlog. De slag bij Manassas (21-07-1861) was het eerste grote treffen tussen de legers van het Noorden en het Zuiden. Beide kanten hadden een grootse en doorslaggevende overwinning verwacht, en de Amerikaanse bevolking kwam enthousiast naar het slagveld toe om te kijken. Maar de verwachting werden niet waargemaakt, en de slag werd ternauwernood gewonnen door het kleinere zuidelijke leger, terwijl het Amerikaanse publiek de bloederigheid van moderne oorlogsvoering zag.

De slag bij Fort Sumter

*“We must transmit a heritage of rankling and undying hate to our children .”*⁹³

Fort Sumter was voor de *Yorkville Enquirer* al langer een aandachtspunt, en de krant uit South Carolina berichtte er dan ook al vanaf januari 1860 veelvuldig over.⁹⁴ In de dagen voor de slag werd de *Yorkville Enquirer* bijzonder opruiend, en stond de krant erop dat generaal P.G.T. Beauregard de aanval zou inzetten.⁹⁵ In de eerstvolgende uitgave na de slag was de krant dan ook positief over de aanval, en werd er groot bericht over de slag en de dapperheid (“gallantry”) van de soldaten.⁹⁶ Hierbij vallen beschrijvingen zoals “the noble son of the Old Dominion [Virginia]” en een uitgebreid dankwoord aan goddelijke steun in het bijzonder op.⁹⁷ Daarnaast werden ook generaal Beauregard en zijn opponent, Union-majoor Anderson, uitgebreid geprezen voor hun dapperheid en gedragingen.⁹⁸

Het nieuws van Fort Sumter bereikte North Carolina enkele dagen later, en de *Raleigh Semi-Weekly Standard* berichtte op 16 april enthousiast over de val van het Fort. Opvallend is hierbij het feit dat het Noorden zeer negatief en als agressor werd afgeschilderd.⁹⁹ De krant

⁹³ The battle of Fort Sumter’ *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 16 (18-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 18-04-1861.

⁹⁴ ‘Our harbor defences’ *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 1 (03-01-1861) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 03-01-1861.

Zie ook de *Yorkville Enquirer* van 10-01-1861, 17-01, 24-01. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 10-01-1861, *Yorkville Enquirer* 17-01-1861 & *Yorkville Enquirer* 24-01-1861.

⁹⁵ ‘The Forts’ *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 14 (04-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 04-04-1861. & ‘Fort Sumter’ *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 15 (11-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 11-04-1861.

⁹⁶ ‘The battle of Fort Sumter’ *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 16 (18-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 18-04-1861.

⁹⁷ ‘The battle of Fort Sumter’ *Yorkville Enquirer* (18-04-1861) pp 2.

⁹⁸ ‘The battle of Fort Sumter’ *Yorkville Enquirer* (18-04-1861) pp 2.

⁹⁹ ‘[Geen titel] Who in the South ... devoted Palmeto State’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 37 (17-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 17-04-1861.

bevat in de daaropvolgende dagen verschillende feitelijke verslagen over de slag. De berichtgeving bevat weinig heroïsch taalgebruik, al worden de burgers van South Carolina wel weggezet als een ridderlijk volk.¹⁰⁰ Er was voornamelijk veel aandacht voor het enthousiasme voor de start van de oorlog dat zich in het Zuiden verspreidde.¹⁰¹

Virginia en Tennessee kregen de berichten over Sumter nog later, en in de Memphis Daily Appeal en de Richmond Enquirer was er weinig aandacht voor de gebeurtenis. De Enquirer berichtte zakelijk over de gevechten, en de geringe aandacht voor de slag kan worden toegeschreven aan de gelijktijdige afscheiding van de staat Virginia op 17 april, waar aanzienlijk meer aandacht voor was in de krant.¹⁰² Naast het verslag over de slag dat ook in de Yorkville Enquirer stond en wat verspreide berichten over een bombardement is er geen berichtgeving te bekennen in de week na de slag, laat staan enige verheerlijking of verwijzing naar (militaire) ridderlijkheid.¹⁰³ De Memphis Daily Appeal berichtte enthousiaster over de gebeurtenissen bij het fort, maar gebruikte dit vooral om de roep om secessie verder aan te wakkeren in het nog niet afgescheiden Tennessee. De berichtgeving is op de eerste plaats feitelijk, en bevat verder voornamelijk veel verwijzingen naar het enthousiasme omtrent de oorlog.¹⁰⁴

De slag bij Manassas

“Let us determine to die here and we will conquer.”¹⁰⁵

De berichtgeving omtrent de eerste slag bij Manassas/Bull Run (21-07-1861, VA) was beduidend anders, en voor de Richmond Enquirer was de slag groot nieuws. Al op de 19^e juli werd er groot bericht over de “slachtpartij” die was aangericht onder Noordelijke militairen, en werd de kude van het zuidelijke leger geprezen.¹⁰⁶ In de daaropvolgende uitgave van 23 juli werd er uitvoerig bericht over de tot dan toe grootste slag op het Amerikaans continent. Deze editie bevat niet alleen een uitgebreid prijzen van het zuidelijk leger, maar ook een opvallend groot stuk ter ere van een gevallen generaal. De zuidelijke troepen waren “gallant”, “noble

¹⁰⁰ [Geen titel] Who in the South ... devoted Palmeto State' *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 37 (17-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 17-04-1861.

¹⁰¹ 'The border states must unite and act', 'The war feeling at the North' & 'God and our native land' *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 38 (20-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 20-04-1861 pp 2.

'The surrender of Sumter', 'The fall of Fort Sumter' *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 38 (20-04-1861) pp 3. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 20-04-1861 pp 3.

¹⁰² Zie ook : *Richmond Enquirer* vol. LVII – no 100 t/m 104. (13-04-1861 t/m 20-04-1861) Geraadpleegd via Richmond Enquirer 13-04-1861, Richmond Enquirer 15-04-1861, Richmond Enquirer 16-04-1861, Richmond Enquirer 18-04-1861 & Richmond Enquirer 20-04-1861.

¹⁰³ 'Hostilities commenced', *Richmond Enquirer* vol. LVII – no. 102 (16-04-1861) pp 3. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 16-04-1861. & 'News by telegraph' *Richmond Enquirer* vol. LVII – no. 100 (13-04-1861) pp 3. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 13-04-1861.

¹⁰⁴ *Memphis Daily Appeal* vol. XII. – no. 80 (14-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 14-04-1861. & *Memphis Daily Appeal* vol. XII. – no. 81 (16-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 16-04-1861.

¹⁰⁵ 'Second Battle of Bull Run – Our Generals' & 'Second Battle of Bull Run – Gen. Bee of South Carolina' *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 69. (31-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 31-07-1861.

¹⁰⁶ 'A battle near Manassas; a great slaughter of Yankees.' *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no 21. (19-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 19-07-1861.

heroes”, “patriots” en helden die buiten hun gegraven stellingen de “barbarian hordes” hadden verdreven.¹⁰⁷ De gevallen generaal Robert S. Garnett werd tevens geprezen in deze editie, waarin genoemd wordt dat “[...] for no braver soldier, no truer gentleman, no more accomplished officer remains to shed his blood in [Virginia’s] defence.”¹⁰⁸ Uitgebreide artikelen over zijn handelen vullen de krant.¹⁰⁹

In de dagen na de voorgaande editie wordt er niet alleen maar geprezen, maar heerst er duidelijk ook een toon van afkeer tegen het bloedvergieten. Er werd opvallend veel bericht over de slachtoffers, zoals namenlijsten van de gevallenen.¹¹⁰ Het weerstaan van een numeriek grotere en beter uitgeruste strijdkracht door wat een leger van vrijwilligers wordt genoemd staat hoog in het vaandel.¹¹¹ Feitelijke berichtgeving wordt afgewisseld met lofzang en verering, en de zuidelijke soldaat (en niet de generaals) is de held van het moment.¹¹² In een enkel stuk is er nog speciaal aandacht voor de troepen uit Virginia, die zo nobel gestreden hadden. Hierbij is het bijzonder opvallend dat juist de troepen in de schijnwerper staan, en niet hun commandant, generaal Thomas “Stonewall” Jackson.¹¹³ Jackson zou later een symbool voor de “Lost Cause” mythe worden, en het feit dat er hier nog weinig aandacht voor hem was naast een feitelijk verslag is bijzonder opvallend.¹¹⁴

De Semi-Weekly Standard kreeg bericht over de slag op 24 juli, en besteedde in deze editie opvallend weinig aandacht aan de gebeurtenissen. In enkele artikelen werd er feitelijk bericht over de slag, met weinig lof of vergoddelijking te zien.¹¹⁵ Tegen de 27^e juli was dit enigszins gedraaid, en werd er vaker geschreven over de “[...] gallantry and skill” van de soldaten.¹¹⁶ Desalniettemin waren de meeste verslagen feitelijk van aard. Daarnaast worden ook

¹⁰⁷ ‘The grand battle at Bull Run’ *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 22 (23-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 23-07-1861 pp 2.

¹⁰⁸ ‘Brigadier General Garnett’ *Richmond Enquirer* (23-07-1861) pp 2.

¹⁰⁹ Met hierbij de noot dat Garnett’s handelen cruciaal was voor het vertragen van het Noordelijke leger. ‘Brigadier General Garnett’ *Richmond Enquirer* (23-07-1861) pp 2. & ‘Garnett’s retreat’ *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 22 (23-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 23-07-1861 pp 3.

¹¹⁰ ‘Some details of the fight’ & ‘An appeal to the bereaved’ *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 23 (26-07-1861) pp 1. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 26-07-1862 pp 1.

¹¹¹ ‘The field of the second battle’ *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 23 (26-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 26-07-1862 pp 2.

¹¹² ‘The field of the second battle’ *Richmond Enquirer* (26-07-1862) pp 2.

¹¹³ ‘The Southern States in the late battle’ *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 24 (30-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 30-07-1861.

¹¹⁴ Pollard zelf schrijft over Jackson: “The death of Jackson cast a shadow on the fortunes of the Confederacy, that reached to the catastrophe of the war. It was not only a loss to his country ; it was a calamity to the world : a subtraction from the living generation of genius : the extinction of a great light in the temples of Christianity.”

Edward A. Pollard. “Chapter XXII.” Chapter. In *Lost Cause: A New Southern History of the War of the Confederates*, 370–84. New York City, NY: E.B. Treat & Co, 1866. pp 383.

¹¹⁵ ‘Battle of bull run’, ‘Further particulars’ & ‘Garnett’s retreat’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 67 (24-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 24-07-1861 pp 2.

‘Great battle & glorious victory!’ & ‘Great battle at Manassas’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 67 (24-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 24-07-1861 pp 3.

¹¹⁶ ‘The grand battle of Bull Run’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 68 (27-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 27-07-1861.

‘Second Battle of Bull Run’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 69 (31-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 31-07-1861.

de zware verliezen aan beide kanten benadrukt.¹¹⁷ Een opvallende fenomeen is de aandacht voor officieren, zoals de stukken die geschreven werden ter verheerlijking van generaal (én bisschop) Polk en de gesneuvelde kolonel Fisher.¹¹⁸ Op 30 juli werd ook Beauregard weinig subtiel verheerlijkt en neergezet als “god of war”, en ook “Stonewall” Jackson werd in een bijster positief licht gezet.¹¹⁹ Maar de grootste nadruk bleef liggen op de dapperheid en ridderlijkheid (“bravery and gallantry”) van de troepen.

De Yorkville Enquirer berichtte ook over de “gallantry”, “skill”, “bravery” en het nobele handelen van de troepen.¹²⁰ Daarnaast waren er ook uitgebreide verslagen over de generaals en hun kundig handelen. In het bijzonder is er veel aandacht voor generaals Beauregard en Joseph E. Johnston, die uitgebreid werden belicht en geprezen in de editie van 01 augustus.¹²¹ Het enthousiasme van de Yorkville Enquirer wordt overschaduwd door hoe de Memphis Daily Appeal berichtte over de slag. De Appeal berichtte op de 23^e enthousiast over 7000 gedode noorderlingen en voorzichtige aannames dat de oorlog praktisch gewonnen was.¹²² Uitgebreide heroïsche verslagen vertelden over de slag, en Beauregard en Johnston worden geprezen voor hun handelen.¹²³ Wederom ligt de nadruk op “gallantry”, en in het bijzonder benadrukte de Appeal het verschil tussen het grotere noordelijke leger en “our little army”.¹²⁴

Bij het eerste treffen tussen Noord en Zuid bij Sumter is de berichtgeving vrij neutraal, en werd vooral in South Carolina het handelen van de troepen en hun aanvoerend generaal geprezen. Hierbij stonden de troepen centraal, en niet hun officieren.¹²⁵ Pas bij Manassas is de glorificatie van zuidelijke soldaten en generaals zichtbaar in de gehele CSA, en worden ridderlijkheid, moed, kundigheid en dapperheid als kenmerkende aspecten voor de zuidelijke militair gebruikt. Dit gebrek aan aandacht kan worden toegeschreven aan het feit dat Sumter een relatief kleine slag was, al lijkt Sumter uitsluitend voor South Carolina relevant te zijn

¹¹⁷ “The carnage was tremendously heavy on both sides” ‘The federal account of the Manassas battle’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 68 (27-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 27-07-1861.

¹¹⁸ ‘The Mississippi valley command – General Polk takes command’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 67 (24-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 24-07-1861 pp 2.

‘Major general Polk’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 67 (24-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 24-07-1861 pp 3.

‘Death of colonel Fisher’ & ‘Raleigh Standard Correspondance, Winchester VA 18-07-1861’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 68 (27-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 27-07-1861 pp 3.

¹¹⁹ ‘Second Battle of Bull Run – Our Generals’ & ‘Second Battle of Bull Run – Gen. Bee of South Carolina’ *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 69 (31-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 31-07-1861.

¹²⁰ ‘The Battle of Bull Run’ & ‘A great battle at Manassas’ *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 30 (25-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 25-07-1861.

‘Editorial Correspondence’ *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 31 (01-08-1861) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 01-08-1861.

¹²¹ ‘The Great Battle’ *Yorkville Enquirer* (01-08-1861) pp 1.

¹²² ‘Great victory at Manassas’ & ‘By Telegraph! – the war news!’ *Memphis Daily Appeal* vol. XII – no. 165 (23-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 23-07-1861.

¹²³ ‘By Telegraph! – the war news!’ *Memphis Daily Appeal* vol. XII – no. 166 (24-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 24-07-1861.

‘The first victory’ *Memphis Daily Appeal* vol. XII – no 167 (25-07-1861) pp 1. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 25-07-1861.

¹²⁴ “[...] our gallant little army” ‘The first victory’ *Memphis Daily Appeal* (25-07-1861) pp 1.

¹²⁵ Gezien het feit dat P.G.T. Beauregard zeer populair was onder de (vrouwelijke) burgerbevolking is dit nog opvallender. David Detzer. *Allegiance: Fort Sumter, Charleston, and the beginning of the Civil War*. New York, NY: Harcourt, 2002. pp 207.

geweest. Vanaf het moment dat de CSA één unie wordt, begint de berichtgeving de glorificatie te tonen die later ook in de “Lost Cause” zichtbaar is. Manassas was slag die voor het gehele Zuiden van belang was, en de overwinning bood de kans om de eigen zijde te verheerlijken.

De slag bij Shiloh

“The confederate forces are confident in success, and in high spirits.”¹²⁶

Tot nu toe is gebleken dat de confederale kranten de eigen troepen verheerlijkten, en dat de zuidelijke soldaat voornamelijk beschreven werd als “brave”, “skilled” en bovenal “gallant”. Hun dapperheid en ridderlijkheid werd uitvergroot bij Sumter en Manassas, in het bijzonder wanneer er gestreden wordt tegenover een numeriek superieure tegenstander. Daarnaast werden de generaals en officieren niet alleen geprezen, maar worden zij individueel in positief daglicht gezet. Hele columns berichtten over hun handelen, en generaals Beauregard en Joseph E. Johnston in het bijzonder worden gezien als de helden van het moment. Beauregard als de “god of war” en Johnston als degene die de zuidelijke troepen vooruit wist te drijven kunnen voorzichtig als voorbeelden van glorificatie en vergoddelijking worden aangemerkt. Bij de slag bij Shiloh, waar generaals Beauregard en Albert Sydney Johnston het zuidelijk leger aanvoerden, zal blijken of deze trend ook doorzet bij een slag die het Zuiden verloor.

Dat Shiloh als slag een tactisch en strategisch verlies was, zou uit de *Memphis Daily Appeal* niet kunnen worden opgemaakt. De krant kopte groot met “Great Confederate Victory” op 8 april, en wederom werd er uitgebreid bericht over de “gallantry”, “chivalry” en “nobility” van de zuidelijke troepen.¹²⁷ De dood van generaal Johnston (en menig ander gesneuvelde militair) werd betreurd, en de grote hoeveelheid oorlogsbuit werd gevierd.¹²⁸ De euforie over de ‘overwinning’ zette zich voort op de 9^e, waar ook vrij openlijk de verbinding tussen de zuidelijke militair en ridderlijkheid werd gelegd:

“Breast to breast our gallant boys stood before the confident foe; but unawed by their swelling cohorts, they charged them with a weapon no art can produce, no money buy – the chivalrous attribute of Southern COURAGE. [...] taught the vaunting legions that brave hearts and iron wills, stung by a sense of wrong, and fired with the ardor of patriotism, cannot be conquered.”¹²⁹

¹²⁶ ‘From the field of battle!’ *Memphis Daily Appeal* (09-04-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 09-04-1861

¹²⁷ ‘Results of the battle’, ‘Battle on the Tennessee’ & ‘Great confederate victory’ *Memphis Daily Appeal* (08-04-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 08-04-1862.

¹²⁸ ‘The noble dead’, ‘Great confederate victory!’ ‘The killed and wounded’ & ‘Brig. Gen. Macintosh’ *Memphis Daily Appeal* (08-04-1862) pp 2.

¹²⁹ ‘The victories on the field of Shiloh’ *Memphis Daily Appeal* (09-04-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 09-04-1861

Opvallend genoeg was er weinig aandacht voor het handelen van generaals Johnston, Beauregard, Braxton Bragg, en John C. Breckinridge anders dan enkele feitelijke verslagen.¹³⁰ Waar eerder Beauregard een “god of war” werd genoemd bij Manassas, bleef hij nu uitsluitend buiten schot van kritiek. Uitgebreid prijzen, laat staan vergoddelijken, is nergens te bekennen.

Qua berichtgeving verschilt Shiloh enorm met Manassas, zeker wanneer het gaat om de betrokken generaals. Het nieuws over de slag bereikte de Yorkville Enquirer en Semi-Weekly Standard pas laat, respectievelijk op 9 en 10 april. De Standard berichtte over een totale overwinning.¹³¹ Enkele berichten met weinig lofzang bestreken de pagina's, naast een bericht over de gesneuvelde A.S. Johnston op 10 april, maar verder werd er zo goed als niks geschreven over Shiloh.¹³² Ook de Yorkville Enquirer schreef aanvankelijk weinig over de gebeurtenissen bij Shiloh, anders dan dat het een grootse overwinning was.¹³³ Tegen 17 april begon de Enquirer echter met zijn ondertussen gebruikelijke toon te berichten, en wordt de overwinning “herculean and desperate” genoemd, met als noot dat de slag de totale overwinning was voor de Mississippi-vallei.¹³⁴ Op de 24ste verscheen pas een bericht bevattende de welbekende toon van “gallantry”, maar hoewel de nadruk van het verslag lag op de betrokken generaals gaat het eerbetoon naar hun soldaten.¹³⁵

Wanneer de voorgaande casussen worden vergeleken, kunnen een paar conclusies worden getrokken. Ten eerste berichtten de zuidelijke kranten enthousiast over gewonnen slagen, en waren ze vol lof voor de ridderlijke, nobele en dappere zuidelijke soldaat, die tegen een numeriek superieure vijand nog kon winnen. Ten tweede prezen de kranten de commandanten, in het bijzonder bij de grote overwinning bij Manassas. Tot slot is er zichtbaar dat bij Shiloh generaal Beauregard in het bijzonder niet in de buurt van zoveel lof kreeg als bij Manassas, en dat de verering (en vergoddelijking) beperkt bleef wanneer de slag verloren was. Het idee dat een zuidelijke soldaat een nobele ridder was, die uitsluitend verloor vanwege noordelijke numerieke superioriteit lijkt daarmee ook een opvatting uit oorlogstijd te zijn, en niet een die pas later als onderdeel van de “Lost Cause” is opgezet.

¹³⁰ Hierbij valt het op dat Breckinridge, de voormalig presidentskandidaat, überhaupt nauwelijks aandacht krijgt.

¹³¹ Dit bericht was gebaseerd op informatie van de zich terugtrekkende Beauregard. ‘Glorious news!’ *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 29 (09-04-1862) pp 3. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 09-04-1862.

¹³² ‘Glorious news!’ *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 29 (09-04-1862) pp 3.

‘The latest news’ & ‘Gen. A.S. Johnston’ *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 30 (12-04-1862) pp 3. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 12-04-1862.

‘The latest news’ *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 30 (16-04-1862) pp 3. Geraadpleegd via Semi-Weekly Standard 16-04-1862.

¹³³ ‘Great victory in the West’ *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 15 (10-04-1862) pp 2. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 10-04-1862.

¹³⁴ ‘The battle of Corinth’ *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 16 (17-04-1862) pp 1. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 17-04-1862.

¹³⁵ ‘The battle of Shiloh – First day’s fight’ *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 17 (24-04-1862) pp 1. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 24-04-1862.

De ‘onoverwinnelijke’ Lee en zijn “Army of Northern Virginia”

“The man whose genius and resources commanded the unbounded confidence and hope of the Confederate people.”¹³⁶

Gelijktijdig met de slag bij Shiloh in Tennessee woedde de oorlog door in Virginia. In maart 1862 was Union-generaal George B. McClellan met zijn leger van bijna 110.000 man sterk op het schiereiland in Noord-Virginia geland, waar hij trachtte om de confederale hoofdstad Richmond in te nemen. McClellan stond tegenover generaal Joseph E. Johnston, die op 31 mei 1862 werd vervangen door de agressievere generaal Robert E. Lee. Lee zou tot 1865 het commando over het “Army of Northern Virginia” behouden. Hij bracht zijn leger naar Antietam, Fredericksburg, Chancellorsville en Gettysburg, en hij en zijn generaals (bv. J.E.B. Stuart en Thomas Jackson) zouden hét symbool worden voor de “Lost Cause” en de vergoddelijking van de zuidelijke generaals.

De “Seven Days Battles”

“Henceforth his name is as immortal as history can make a man.”¹³⁷

De ‘legendes’ van generaals Lee, Stuart en Jackson lijken rond de “Seven Days Battles” vorm te krijgen. De Richmond Enquirer berichtte op 1 juli 1862 enthousiast over de slag bij Gaines’ Mill. Generaal Thomas Jackson schijnt zijn bijnaam “Stonewall” te hebben gekregen, en er wordt uitgebreid bericht over het handelen van de generaals.¹³⁸ De toon van “gallantry” is nog steeds aanwezig, al wordt het vaker gebruikt als verwijzing naar officieren.¹³⁹ De generaals die de slag leidden kregen überhaupt opvallend veel aandacht, zeker wanneer de slag wordt vergeleken met de slagen bij Sumter, Manassas en Shiloh, waar de manschappen het meeste werden verheerlijkt. Stuart wordt verheerlijkt op 17 juni en over Jackson wordt geschreven dat “[he] was bearing down upon them with invincible energy”.¹⁴⁰ Lee krijgt de volgende paragraaf als verheerlijking:

“The result of the conflict thus far is a splendid tribute to the capacity of our Commanding General Robert E. Lee. Henceforth his name is as immortal as history can

¹³⁶ Edward A. Pollard, *Lost Cause: A New Southern History of the War of the Confederates* (New York City 1866). pp 283.

¹³⁷ ‘The late operation’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 01-07-1862 pp 2.

¹³⁸ : ‘The battles on Friday and Saturday’ & ‘Hard road to travel’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 1. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 01-07-1862 pp 1.

¹³⁹ ‘The battles on Friday and Saturday’ *Richmond Enquirer* (01-07-1862) pp 1.

‘The late operation’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 01-07-1862 pp 2.

‘Movements before Richmond on yesterday’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 3. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 01-07-1862 pp 3.

¹⁴⁰ Generaal J.E.B. Stuart had tussen 12 en 15 juni een rooftocht achter de linies van McClellan uitgevoerd, waarover op de 17^e werd bericht: “As an event, this achievement of General Stuart stands alone in the history of war, and rivals the most brilliant achievements [...], we will venture the way of the gallant and dashing Jackson.”

‘A magnificent achievement’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 23 (17-06-1862) pp 1. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 17-06-1862.

Voor Jackson, zie: ‘The battles on Friday and Saturday’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 1. Geraadpleegd via Richmond Enquirer 01-07-1862 pp 1.

make a man. The facts when analysed [...] will display a combination of strategy, prudence, vigor and sagacity in planning the attack, that have rarely been seen in the history of military operation. We are proud of the pure patriot and modest general who has thus unhorsed the “Young Napoleon.”¹⁴¹

Deze aandacht voor Jackson en Stuart is ook zichtbaar bij de *Memphis Daily Appeal*, de *Yorkville Enquirer* en de *Semi-Weekly Standard*. Alle kranten berichtten enthousiast over de rooftocht van Stuart en “Stonewall” Jackson’s mars.¹⁴² Het succes bij Gaines Mill werd grootst gevierd en bericht.¹⁴³ Daarentegen kreeg de slag bij Malvern Hill, de culminatie van de “Seven Days Battles” en een confederaal verlies, vrijwel geen aandacht. De overwinning werd geclaimd, maar het heldendom dat eerder werd toegeschreven aan de betrokken officieren gaat wederom naar de soldaten, die zo galant en dapper hadden gestreden.¹⁴⁴ De vereerde generaals blijven buiten schot wanneer een slag verloren werd.¹⁴⁵ Bij de tweede slag bij Manassas enkele maanden later, waar dezelfde kopstukken aan het roer stonden, keerde de lof en verheerlijking van generaals terug.¹⁴⁶

Deze informatie vergelijkend lijkt de vergoddelijking uit de “Lost Cause” mythe nog niet aan de orde te zijn ten tijde van de tweede slag bij Manassas (28/30-08-1862), alhoewel er weldegelijk een vergaande vorm van verheerlijking en verering is. De woorden die werden gebruikt om de zuidelijke militair te beschrijven zijn van Sumter tot 2^e Manassas “gallant”, “brave”, “skilled”, “glorious” en “noble”, en de strijd tegen een vijand die vrijwel continu numeriek superioriteit heeft werd volop uitvergroot. Tegelijkertijd kregen de zuidelijke generaals steeds meer aandacht, in het bijzonder de generaals uit het “Army of Northern Virginia”. Deze werden bij overwinningen overladen met lof, en werden neergezet als onoverwinnelijke helden die het Zuiden verdedigen met als wapen hun kunde en (zuidelijke)

¹⁴¹ George B. McClellan droeg de bijnaam “Young Napoleon”. ‘The late operation’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 01-07-1862 pp 2.

¹⁴² ‘Letter from Richmond’ *Memphis Daily Appeal* vol. XIII – no. 149 (24-06-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 24-06-1862.

‘Gen. Jackson’s movements’ *Memphis Daily Appeal* vol. XIII – no. 152 (27-06-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 27-06-1862.

‘Gen. Jackson’s movements’ & ‘Gen. Stuart’s achievement’ *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 50 (21-06-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 21-06-1862.

‘Editorial correspondence’ *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 26 (26-06-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 26-06-1862.

¹⁴³ ‘Great and bloody battle in Virginia’ *Memphis Daily Appeal* vol. XIII – no. 153 (28-06-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 28-06-1862.

‘The battle of Richmond’ *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 27 (03-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 03-07-1862.

‘The great battle’ *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 53 (02-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 02-07-1862.

¹⁴⁴ ‘The Eight day of the Richmond Battle’ *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 27 (04-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 04-07-1862.

¹⁴⁵ Beauregard en Jackson bij Manassas, Stuart, Jackson en Lee bij Gaines’ Mill

¹⁴⁶ ‘From Manassas’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 44 (02-09-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 02-09-1862.

‘The late battle’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 45 (05-09-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 05-09-1862.

‘Details of the battles’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 46 (09-09-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 09-09-1862.

dapperheid. Ook hier werden verwijzingen naar ridderlijkheid niet gemedend. Bij slagen die verloren werden of die tot een patstelling kwamen, werd hier weinig over genoemd.

De slag bij Fredericksburg

“Suffice it to say, that we had “Stonewalls” at both ends of the line.”

Na de tweede slag bij Manassas voelde Lee zich sterk genoeg om Maryland binnen te trekken, waar hij op 17 september 1862 werd gestopt bij Antietam. De slag bij Antietam is qua berichtgeving niet bijzonder, wat kan worden toegeschreven aan het feit dat Lee in vijandelijk territorium opereerde en dus weinig contact had met de pers. Lincoln zocht in november '62 een overwinning, en de noordelijke legers trachtten om de rivier de Rappahannock over te steken bij Fredericksburg. Lee stond aan de overzijde te wachten. Zijn ‘onschendbare’ leger en zijn ‘onoverwinnelijke’ generaals sloegen een leger dat bijna tweemaal zo sterk was af, en het leek kort alsof het Zuiden aan de winnende hand was.

Op 16 december 1862 was er voornamelijk veel spanning over de uitkomst van de slag. De *Richmond Enquirer* berichtte over de binnenkomende treinen met gewonden en de gespannenheid van de bevolking, en besteedde in hetzelfde stuk speciaal aandacht aan de helden Stuart en Jackson.¹⁴⁷ Tegelijkertijd werd er bericht over de gevallen generaal Cobb en de dodelijk gewonde generaal Gregg. Hun daden, evenals de daden van het leger op 12 december, werden beschreven als “gallant” en “patriotic”.¹⁴⁸ Verdere artikelen in deze editie spreken voorzichtig van een overwinning, en spreken lof uit voor de galante troepen en hun kundige generaals.¹⁴⁹ Op de 19^e was de het duidelijk dat Fredericksburg een zuidelijke overwinning was, en hoewel het nieuws naar pagina 4 was gedegradeerd, werd er ingetogen gevierd en lof uitgesproken.¹⁵⁰ Generaals Lee, Longstreet en Jackson werden geprezen, met als noot dat er twee “Stonewalls” op het veld stonden die het Zuiden de overwinning hadden bezorgd.¹⁵¹ Tevens prees Lee zelf Stuart voor zijn handelen tijdens de slag, evenals de dappere troepen.¹⁵² De laatste edities van het jaar bevatten verder weinig nieuws.¹⁵³ Kortom was na de slag de

¹⁴⁷ ‘The News’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 1.

¹⁴⁸ ‘The News’ *Richmond Enquirer* (16-12-1862) pp 1.

¹⁴⁹ ‘Tuesday morning 16-12-1862’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 2.

¹⁵⁰ ‘The News – Fredericksburg’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 3.

¹⁵¹ ‘Fredericksburg’ & ‘From Fredericksburg’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 4. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 4.

¹⁵² ‘From Fredericksburg’, ‘Graphic Description of Saturday’s fight’, ‘Official Report of Gen. Lee’ & ‘The extent of the victory’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 75 (19-12-1862) pp 4. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 19-12-1862

¹⁵³ De twee “Stonewalls” zijn in dit geval generaal Thomas “Stonewall” Jackson en de stenen muur die dekking bood bij “Marye’s heights”.

¹⁵⁴ ‘The extent of the victory’ *Richmond Enquirer* (19-12-1862) pp 4.

¹⁵⁵ ‘Official Report of Gen. Lee’ *Richmond Enquirer* (19-12-1862) pp 4.

¹⁵⁶ Al is er veel aandacht voor Union-generaal Ambrose Burnside en de vernietiging van Fredericksburg door zijn troepen. ‘From Fredericksburg’ & ‘Burnside’s Situation’ *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 76 (23-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 23-12-1862.

heldenroem van Lee's leger en generaals, naar verwachting, nog volledig intact binnen de zuidelijke pers.

Wat opvalt is dat de kranten ingetogener waren dan eerder. De slag werd weliswaar als overwinning geclaimd, maar de columns met "Great Victory!" bleven uit. Desalniettemin bleven Lee en Jackson geprezen helden. De *Yorkville Enquirer* gaf extra aandacht aan de generaals, maar op een bericht dat Lee het beste leger in de C.S.A. leidde na bleef het bij feitelijke berichten over de bekende kopstukken.¹⁵⁴ De *Semi-Weekly Standard* hield het bij één enkel beschrijvend artikel in de uitgave van 16 december.¹⁵⁵ De *Appeal* was daarentegen enthousiaster, en plaatste op 16 december verschillende artikelen over Thomas Jackson en zijn mannen.¹⁵⁶ De berichtgeving intensiverde op 18 december, waar niet alleen de overwinning voorzichtig werd uitgeroepen (met de noot dat de slag niet zo doorslaggevend was als gewenst) maar waar ook verschillende stukken ter ere van confederale soldaten en generaals waren geplaatst.¹⁵⁷ Verder werd er over de slag vrij weinig geplaatst, al valt een ingezonden brief op 20 december op. Deze brief, een lofrede voor generaal Robert E. Lee, eindigt met de volgende paragraaf:

"The country should feel grateful that Heaven has raised up one in our midst so worthy of our confidence, and so capable to lead. The grandson of Washington, so to speak, let us hope that the mantle of the ascending hero has fallen upon the shoulders of the wise and modest chief who now commands the army of Northern Virginia."¹⁵⁸

De paragraaf zet Lee aanvankelijk neer als legerleider, maar een dergelijke afsluitende paragraaf toont toch een bepaalde toon waarbij de generaal werd gezien als beschermengel en afstammeling van de "Founding Fathers". Nog bijzonderder is de praktische kant. De *Appeal* was in dit stadium van zijn bestaan zeer gekrompen, en uitgaves bestonden nog maar uit twee pagina's. Desondanks werd er besloten om dit lofschrift te plaatsen, toonaangevend voor hoe belangrijk Lee nu was.

¹⁵⁴ "Gen. Robert Lee's army is the best I have ever seen in the Southern Confederacy" 'Letter from Richmond' *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 52 (24-12-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 24-12-1862 pp 2.

'Latest news – Our army victorious!' *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 51 (17-12-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 17-12-1862.

'The battle of Fredericksburg' *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 52 (24-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 24-12-1862 pp 1.

¹⁵⁵ 'The News – The battle of Fredericksburg' *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 101 (16-12-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 16-12-1862.

¹⁵⁶ 'Jackson's boys in camp' & 'Stonewall' *Memphis Daily Appeal* vol. XXIII – no. 279 (16-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 16-12-1862

¹⁵⁷ 'The Southern army' & 'Joe Johnston' *Memphis Daily Appeal* vol. XXIII – no. 281 (18-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 18-12-1862 pp 1.

'The battle of Fredericksburg – additional particulars' & 'Stuart's men in a Yankee camp' *Memphis Daily Appeal* vol. XXIII – no. 281 (18-12-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 18-12-1862 pp 2.

¹⁵⁸ 'Gen. Lee' *Memphis Daily Appeal* vol. XIII – no. 283 (20-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 20-12-1862.

Chancellorsville en de dood van generaal Thomas Jackson

*“his example will be held up as among the noblest of ancient and modern time”*¹⁵⁹

De slag bij Chancellorsville was mogelijk Lee's grootste overwinning. Door een riskante zet, waarbij hij zijn troepen verdeelde, wist Lee Union-generaal Hooker te flankeren en zijn inval in Virginia te stoppen. De bekende hulde voor Lee en de galante soldaten, de lange feitelijke berichten en de speciale aandacht voor generaals keerden allemaal terug rondom de berichtgeving over Chancellorsville, maar niks wist de aandacht zo te grijpen als de dood van Lee's rechterhand, generaal Thomas “Stonewall” Jackson.

Lee werd in de *Richmond Enquirer* van 8 mei op pagina 2 weliswaar gehuldigd voor zijn overwinning, maar de verwonding van Jackson was voorpaginanieuws.¹⁶⁰ Jackson werd neergezet als held, de man die angst aanjoeg bij het Noorden, de man die alle eer en lof van het zuidelijk volk verdiende en de generaal die, na deze kortstondige tegenslag, weer terug zou keren op het veld.¹⁶¹ Maar het tegendeel gebeurde, en op 15 mei stonden er grote stukken in de *Enquirer* over de dood van Jackson. Een feitelijk relaas over de slag werd onderbroken door het volgende stuk: “Of Jackson it may be said what can be affirmed of but few men that have lived in this great struggle, that he has fulfilled a great purpose in history, wrought out the mission for which he was ordained of Providence, [...] let Jackson's men show to the world that “a dead Jackson shall win the field.”¹⁶² In een artikel op pagina 2 werd Jackson in waarde gelijkgesteld aan Hooker én zijn leger van 150.000 man, en op pagina 4 staat een uitgebreid verhaal over de laatste dagen van de generaal.¹⁶³

Dat de zuidelijke staten in schok waren na de dood van Jackson blijkt uit de kranten. De *Semi-Weekly Standard* berichtte op de voorpagina van de uitgave van 8 mei over de slag en de verwondingen van de generaal, gevolgd door het voorpaginanieuws op 12 mei dat Jackson was overleden.¹⁶⁴ Een uitgebreide column bericht over de generaal zijn dood, waar onder andere staat: “[...] his name will be mentioned and honored, and his example will be held up as among the noblest of ancient and modern time [...]”.¹⁶⁵ Daarnaast werd ook Lee met een column verheerlijkt, al moest hij plaats maken voor “hero of heroes” Jackson.¹⁶⁶

¹⁵⁹ Death of gen. T.J. Jackson' *Semi-Weekly Standard* vol. XIII – no. 38 (12-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 12-05-1863 pp 1

¹⁶⁰ 'General Jackson' *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 118 (08-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 08-05-1863 pp 1.

¹⁶¹ 'Lee and his army' *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 118 (08-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 08-05-1863 pp 2.

¹⁶² 'General Jackson' *Richmond* (08-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 08-05-1863 pp 1.

¹⁶³ 'The battles of the Rappahannock' *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 119 (15-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 15-05-1863 pp 1.

¹⁶⁴ '[...] of the campaign' *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 119 (15-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 15-05-1863 pp 2.

¹⁶⁵ 'How gen. Jackson was wounded' *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 119 (15-05-1863) pp 4. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 15-05-1863 pp 4.

¹⁶⁶ 'The situation – the news' & 'Stonewall Jackson' *Semi-Weekly Standard* vol. XIII – no. 38 (08-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 08-05-1863.

¹⁶⁷ 'Death of gen. T.J. Jackson' *Semi-Weekly Standard* vol. XIII – no. 39 (12-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 12-05-1863 pp 1.

¹⁶⁸ 'Pictures of confederate generals' *Semi-Weekly Standard* vol. XIII – no. 39 (12-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 12-05-1863 pp 2.

De Appeal besteedde in deze dagen vooral veel aandacht aan de gevechten in Tennessee en Mississippi, maar gaf desondanks ook aandacht aan de strijd in Virginia.¹⁶⁷ Uitgebreide verslagen bestreken de pagina's, al gaat het hier om feitelijke weergaves van de gebeurtenissen met de ondertussen gewoonlijke verheerlijking.¹⁶⁸ Jackson werd specifiek genoemd, en de krant betreurde zijn dood op 11 mei met de boodschap dat zijn dood een "national calamity" is.¹⁶⁹ De Yorkville Enquirer besteedde ook speciaal aandacht aan Jackson zijn verwondingen, maar besteedde vooral aandacht aan de gebeurtenissen tijdens de slag zelf.¹⁷⁰ Een groot overlijdensbericht, zonder verheerlijking of lof, is het enige wat de krant berichtte over de dood van de generaal.¹⁷¹ Lee en Stuart werden in een feitelijk relaas over de gebeurtenissen in een positief daglicht gezet, maar het zijn vooral die troepen die alle lof krijgen.¹⁷²

Deelconclusie

Als alle gebeurtenissen zo op een rij worden gezet, is het duidelijk dat de zuidelijke kranten de pijlers van de "Lost Cause" al tijdens de oorlog reflecteerden. De nadruk op galante en nobele soldaten die telkens van een numeriek superieure vijand wonnen is duidelijk terug te zien, en de aanbidding van generaals komt naarmate de oorlog vordert vaker en vaker voor. Vanaf Sumter tot Chancellorsville werd er gekozen om de soldaten te beschrijven als ridderlijk. Generaals, in het bijzonder Lee & Jackson, werden verheerlijkt en neergezet als gezonden door de hemel. Hele columns werden geschreven over hun daden, en op basis van de kranten zou al snel geconcludeerd kunnen worden dat Lee hoogstpersoonlijk de oorlog won. De man die hem uiteindelijk zou verslaan, Ulysses S. Grant, verwoorde het in zijn boek het beste: "[Lee] did everything right. He was treated like a demi-god."¹⁷³ Dat dit na de oorlog gebeurde is onmiskenbaar, maar het feit dat dit al tijdens de oorlog het geval is, evenals het afbeelden van de zuidelijke soldaat als nobele ridder, is met dit hoofdstuk ook bevestigd.

¹⁶⁷ De Appeal zou tussen 11 mei en 6 juni moeten verplaatsen vanwege het oorlogsgeweld nabij Jackson, Mississippi, waar de krant ondertussen zijn standplaats had gemaakt.

¹⁶⁸ 'Letter from Richond' *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 88 (05-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 05-05-1863 pp 1.

¹⁶⁹ 'Letter from Richmond' *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 89 (07-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 07-05-1863.

¹⁶⁹ 'Signal triumph in Virginia' *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 88 (05-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 05-05-1863 pp 2.

¹⁷⁰ 'Death of general Stonewall Jackson' *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 93 (11-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 11-05-1863 pp 2.

¹⁷⁰ 'Gen. Stonewall Jackson's wounds' *Yorkville Enquirer* vol. 9 – no. 19 (13-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 13-05-1863.

¹⁷¹ 'Thomas J. Jackson' *Yorkville Enquirer* vol. 9 – no. 20 (20-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via Yorkville Enquirer 20-05-1863 pp 1.

¹⁷² 'The battles around Fredericksburg' *Yorkville Enquirer* (20-05-1863) pp 1.

¹⁷³ John Russell Young, *Around the world with general Grant* vol. 2. (New York City 1877). pp 459.

Conclusie

“And these things which the war did not decide, the Southern people will still cling to, still claim, and still assert in them their rights and views.” – Edward A. Pollard, 1866.¹⁷⁴

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de pijlers van de “Lost Cause” mythe, en hoe hun sporen zichtbaar zijn in de kranten uit de Confederale Staten. In de deelconclusies is aangetoond dat de pijlers, zoals beschreven door Gallagher en Nolan, stuk voor stuk terugkeerden in de zuidelijke kranten. Van vergoddelijkte generaals tot ridderlijke militairen, van de overtuiging dat het Zuiden onderdrukt werd tot dat afscheiding volledig legaal was, waren alle vier de pijlers duidelijk herkenbaar in de 19^e-eeuwse kranten. Zodoende is de hoofdvraag “hoe boden confederale kranten een platform aan de ideologische pijlers van de “Lost Cause” mythe in hun berichtgeving vóór en tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog (1860-1863)?” beantwoord. De confederale kranten weerspiegelen (soms letterlijk) de opvattingen aan de basis van de “Lost Cause” mythe, ongeacht van de krant zijn politiek affiniteit en ongeacht van locatie of publiek. Uitgaande van Andrews en Vella is het onmiskenbaar dat deze overtuigingen breed werden gedragen in de Confederatie.

De (aanvankelijk) unionistische Memphis Daily Appeal en de afscheidingsgezinde Yorkville Enquirer beargumenteren beide dat het Noorden de agressor was, en dat afscheiding volledig legaal is (en dus geen verraad). Hoe krom deze argumenten ook mogen zijn, ze lijken toch weerklank te hebben gevonden bij de zuidelijke bevolking. Tevens was in alle vier de kranten duidelijk zichtbaar dat de verering van generaals, soldaten en de oorlog tegen een sterkere vijand een gebruikelijk fenomeen was. Lee & Jackson werden niet pas symbolen voor de vergane zaak ná de oorlog, maar waren al op een semi-goddelijk niveau tijdens de oorlog. Tegelijkertijd werd vanaf het begin van de oorlog al uitvergroot dat het kleine zuidelijke leger tegen een numeriek superieure vijand streed. Al deze kenmerken, die ook in de “Lost Cause” zo uitgesproken aan bod komen, waren al voor en tijdens de oorlog zichtbaar.

Het omarmen van de “Lost Cause” door de naoorlogse zuidelijke bevolking was niet het adopteren van een nieuw narratief dat hen smetteloos verklaarde, maar eerder een vorm van canon waaruit een herinneringscultuur voortkwam. Pollard had weinig meer gedaan dan het vastleggen van een narratief dat dominant was in het Zuiden, zoals terug te zien is in de kranten. Dit proces tot canon verheffen is onderdeel van wat Assman beschreef als actieve herinnering, een onderdeel van het creëren van “cultural memory”. Zuidelijke auteurs wisten snel het canon vast te leggen na de oorlog, waarbij niet alleen de ‘glorie’ van de vergane zaak werd herinnerd,

¹⁷⁴ Edward A. Pollard. *Lost Cause: A New Southern History of the War of the Confederates*. New York City, NY: E.B. Treat & Co, 1866. pp 752.

maar ook de horror van plantageslavernij werd vergeten. Via de confederale monumenten, herdenkingen en veteranen bleef de mythe in al zijn glorie staan, niet alleen als methode om het door oorlog geteisterde Zuiden bewust een positief narratief te geven, maar omdat de opvattingen die in deze mythe werden uitgesproken al bestonden in het Zuiden.

Ironisch genoeg wordt heden ten daags de mythe en alles wat hieraan herinnerd verwijderd uit het publieke beeld. Het 'smetteloze' Zuiden dat de gruwelen van plantageslavernij had getracht te vergeten wordt nu zelf vergeten, en het nieuwe culturele geheugen van de Verenigde Staten heeft geen plaats meer voor de uitsluitend zuidelijke mythe. De monumenten worden vernietigd, de herinneringscultuur wordt verdrongen en de veteranen zijn al bijna een eeuw geleden overleden. Zodoende is de mythe, die het smetteloze Zuiden canoniseerde en de gruwelen en de verloren oorlog trachtte te verdoezelen, nu zelf onderhevig aan het actieve en passieve vergeten.

Dat historici de oorsprong van de mythe plaatsen bij naoorlogse auteurs is allerm minst vreemd, maar er moet meer nuance worden aangebracht bij deze bewering. Het naoorlogse Zuiden begon de mythe weliswaar na de oorlog pas te omarmen, aangespoord door zuidelijke auteurs en politici, maar de opvattingen die dit nieuwe canon opmaakten waren duidelijk al voor en tijdens de oorlog zichtbaar. Het lijkt dan ook dat de "Lost Cause" niet zo populair werd vanwege het bewust schetsen van een naoorlogs narratief (zoals Gallagher en Nolan beargumenteren), maar dat de omarming van de mythe kwam vanuit het feit dat dit was hoe mensen (het uitbreken van) de oorlog herinnerden. Osterweis verbindt de mythe met vooroorlogs zuidelijke romantisering, maar ook dit lijkt maar beperkt waar te zijn. Het romantiseren van de oorlog in het Zuiden is onmiskenbaar, maar vanuit deze romantisering komt een narratief voort, die een herinnering inspireert, die leidt tot een canon, die leidt tot een mythe. De ware mythe kan bewust door zijn architecten zijn geconstrueerd, maar de oorsprong is een veel breder gedragen narratief in oorlogstijd.

De bovenstaande analyse en resultaten zijn het gevolg van een kleine krantenstudie. Hoewel deze een goed beeld gaven van de zuidelijke opvattingen tijdens de oorlog, zou voor een alomvattend beeld meer materiaal moeten worden bekeken. Voor verder onderzoek zou het van waarde zijn om naar de kranten in meer staten te kijken, waarbij de diversiteit in politieke affiniteit en geografische afkomst verder wordt uitgediept. Daarnaast zouden kranten uit jaren verder voor de oorlog en kranten uit grensstaten en noordelijke staten meer licht kunnen werpen op het zuidelijke beeld van de oorlog, om zo de oorsprong en het draagvlak van de opvattingen verder te bestuderen.

Literatuurlijst

Primaire bronnen (alle titels laatst gecontroleerd op 07-06-2025)

Memphis Daily Appeal (Memphis, TN)

- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 259 (02-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 02-11-1860.
 - o 'New York, the "forlorn hope" of conservatism'
 - o 'Minute men'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 262 (06-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 06-11-1860.
 - o 'The Presidential Election of Tuesday, the Sixth Day of November',
 - o 'Beware of Bogus Tickets'
 - o Minute men – preparation for revolution – Disunion the real object of the Breckinridge party'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 263 (07-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 07-11-1860.
 - o 'the election returns'
 - o 'Douglas demonstration',
 - o 'Judge Douglas in Columbus'
 - o 'Mr. Douglas in Macon'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 264 (08-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 08-11-1860.
 - o 'the election of Lincoln conceded'
 - o 'From Washington'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 265 (10-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 10-11-1860.
 - o No Secession – South Carolina still true to our nation'
 - o 'The triumph of Black Republicanism – our policy'
 - o 'Message of the governor of South Carolina'
 - o 'The sectional controversy'
 - o 'The policy of the South'
 - o 'From Washington'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 267 (11-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 11-11-1860.
 - o 'The folly of secessionism'
 - o 'From Washington'
 - o 'Legislature of South Carolina – extra session'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 268 (13-11-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 13-11-1860.
 - o 'The black republican party'
 - o 'Democratic State Convention'
 - o 'Governor Brown's Message'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 293 (13-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 13-12-1860.
 - o 'A few facts worthy of consideration'
 - o 'The Appeal's course vindicated – our right to secede'
 - o The Mississippi Resolution'
 - o 'Letter from A.B. Stephens'
 - o 'Message of Gov. Gist'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 294 (14-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 14-12-1860.
 - o 'The issue in a nutshell'
 - o 'Another abolition raid'
 - o 'Texas'
 - o 'Thirty-sixth congress'
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX - no. 296 (18-12-1860) pp. 2. Geraadpleegd via Memphis Daily Appeal 18-12-1860.
 - o 'The border states and the cotton states one in destiny'

- *Memphis Daily Appeal* vol. IX- no. 297 (19-12-1860) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 19-12-1860](#).
 - o ‘Gov. Brown of ga., on secession’
- *Memphis Daily Appeal* vol. IX – no. 299 (21-12-1860) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 21-12-1860](#)
 - o ‘The remedy must be radical’
- *Memphis Daily Appeal* vol XII. – no. 80 (14-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 14-04-1861](#).
- *Memphis Daily Appeal* vol XII. – no. 81 (16-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 16-04-1861](#).
- *Memphis Daily Appeal* vol. XII – no. 165. (23-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 23-07-1861](#).
 - o ‘Great victory at Manassas’
 - o ‘By Telegraph! – the war news!’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XII – no. 166. (24-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 24-07-1861](#) pp 2.
 - o ‘By Telegraph! – the war news!’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XII – no 167 (25-07-1861) pp 1. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 25-07-1861](#) pp 1.
 - o ‘The first victory’
- *Memphis Daily Appeal* (08-04-1862) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 08-04-1862](#).
 - o ‘Results of the battle’
 - o ‘Battle on the Tennessee’
 - o ‘Great confederate victory’
 - o ‘The noble dead’
 - o ‘The killed and wounded’
 - o ‘Brig. Gen. Macintosh’
- *Memphis Daily Appeal* (09-04-1862) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 09-04-1861](#).
 - o The victories on the field of Shiloh’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XIII – no. 149 (24-06-1862) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 24-06-1862](#) .
 - o ‘Letter from Richmond’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XIII – no. 152 (27-06-1862) pp 1. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 27-06-1862](#).
 - o ‘Gen. Jackson’s movements’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XIII – no. 153 (28-06-1862) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 28-06-1862](#).
 - o ‘Great and bloody battle in Virginia’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XXIII – no. 279 (16-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 16-12-1862](#)
 - o ‘Jackson’s boys in camp’
 - o ‘Stonewall’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XXIII – no. 281 (18-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 18-12-1862](#) pp 1.
 - o ‘The Southern army’
 - o ‘Joe Johnston’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XXIII – no. 281 (18-12-1862) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 18-12-1862](#) pp 2.
 - o ‘The battle of Fredericksburg – additional particulars’
 - o ‘Stuart’s men in a Yankee camp’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 88 (05-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 05-05-1863](#) pp 1.
 - o ‘Letter from Richond’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 88 (05-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 05-05-1863](#) pp 2.
 - o ‘Signal triumph in Virginia’
- *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 89 (07-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via [Memphis Daily Appeal 07-05-1863](#).
 - o ‘Letter from Richmond’

- *Memphis Daily Appeal* vol. XIV – no. 93 (11-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via *Memphis Daily Appeal* 11-05-1863 pp 2.
 - o ‘Death of general Stonewall Jackson’

Richmond Enquirer (Richmond, VA)

- *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no 21. (19-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 19-07-1861.
 - o ‘A battle near Manassas; a great slaughter of Yankees.’
- *Richmond Enquirer* vol. LVII – no. 100 (13-04-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 13-04-1861
 - o ‘News by telegraph’
- *Richmond Enquirer* vol. LVII – no. 101 (15-04-1861). Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 15-04-1861
- *Richmond Enquirer* vol. LVII – no. 102 (16-04-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-04-1861
 - o ‘Hostilities commenced’
- *Richmond Enquirer* vol. LVII – no. 103 (18-04-1861). *Richmond Enquirer* 18-04-1861.
- *Richmond Enquirer* vol. LVII – no. 104 (20-04-1861). *Richmond Enquirer* 20-04-1861.
- *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no 21. (19-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 19-07-1861.
 - o ‘A battle near Manassas; a great slaughter of Yankees’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 22 (23-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 23-07-1861 pp 2.
 - o ‘The grand battle at Bull Run’
 - o ‘Brigadier General Garnett’
- *Richmond Enquirer* vol LVIII – no. 22 (23-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 23-07-1861 pp 3.
 - o ‘Garnett’s retreat’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 23 (26-07-1861) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 26-07-1862 pp 1.
 - o ‘Some details of the fight’
 - o ‘An appeal to the bereaved’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 23 (26-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 26-07-1862 pp 2.
 - o ‘The field of the second battle’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIII – no. 24 (30-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 30-07-1861.
 - o ‘The Southern States in the late battle’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 23 (17-06-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 17-06-1862.
 - o ‘A magnificent achievement’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 01-07-1862 pp 1.
 - o ‘The battles on Friday and Saturday’
 - o ‘Hard road to travel’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 01-07-1862 pp 2.
 - o ‘The late operation’
- *Richmond Enquirer* vol. LVIX – no. 26 (01-07-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 01-07-1862 pp 3.
 - o ‘Movements before Richmond on yesterday’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 44 (02-09-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 02-09-1862.
 - o ‘From Manassas’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 45 (05-09-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 05-09-1862.
 - o ‘The late battle’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 46 (09-09-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 09-09-1862.
 - o ‘Details of the battles’

- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 1.
 - o ‘The News’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 2.
 - o Tuesday morning 16-12-1862’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 3.
 - o ‘The News – Fredericksburg’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 74 (16-12-1862) pp 4. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 16-12-1862 pp 4.
 - o ‘Fredericksburg’
 - o ‘From Fredericksburg’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 75 (19-12-1862) pp 4. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 19-12-1862.
 - o ‘From Fredericksburg’
 - o ‘Graphic Description of Saturday’s fight’
 - o ‘Official Report of Gen. Lee’
 - o ‘The extent of the victory’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 76 (23-12-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 23-12-1862.
 - o ‘From Fredericksburg’
 - o ‘Burnside’s Situation’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 118 (08-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 08-05-1863 pp 1.
 - o ‘General Jackson’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 118 (08-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 08-05-1863 pp 2.
 - o ‘Lee and his army’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 119 (15-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 15-05-1863 pp 1.
 - o ¹ ‘The battles of the Rappahannock’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 119 (15-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 15-05-1863 pp 2.
 - o ‘[...] of the campaign’
- *Richmond Enquirer* vol. LIX – no. 119 (15-05-1863) pp 4. Geraadpleegd via *Richmond Enquirer* 15-05-1863 pp 4.
 - o ‘How gen. Jackson was wounded’

Semi-Weekly Standard (Raleigh, NC)

- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 37 (17-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 17-04-1861.
 - o ‘[Geen titel] Who in the South ... devoted Palmeto State’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 38 (20-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 20-04-1861 pp 2.
 - o ‘The border states must unite and act’
 - o ‘The war feeling at the North’
 - o ‘God and our native land’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 38 (20-04-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 20-04-1861 pp 3.
 - o ‘The surrender of Sumter’
 - o ‘The fall of Fort Sumter’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 67 (24-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 24-07-1861 pp 2.
 - o ‘Battle of bull run’,
 - o ‘Further particulars’
 - o ‘Garnett’s retreat’
 - o ‘The Mississippi valley command – General Polk takes command’

- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 67 (24-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 24-07-1861 pp 3.
 - o ‘Great battle & glorious victory!’
 - o ‘Great battle at Manassas’
 - o ‘Major general Polk’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 68 (27-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 27-07-1861 pp 2.
 - o ‘The grand battle of Bull Run’
 - o ‘The federal account of the Manassas battle’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 68 (27-07-1861) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 27-07-1861 pp 3.
 - o ‘Death of colonel Fisher’
 - o ‘Raleigh Standard Correspondance, Winchester VA 18-07-1861’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XI – no. 69. (31-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 31-07-1861.
 - o ‘Second Battle of Bull Run – Our Generals’
 - o ‘Second Battle of Bull Run – Gen. Bee of South Carolina’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 29 (09-04-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 09-04-1862.
 - o ‘Glorious news!’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 30 (12-04-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 12-04-1862.
 - o ‘The latest news’
 - o ‘Gen. A.S. Johnston’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 31 (16-04-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 16-04-1862.
 - o ‘The latest news’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 50 (21-06-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 21-06-1862.
 - o ‘Gen. Jackson’s movements’
 - o ‘Gen. Stuart’s achievement’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 53 (02-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 02-07-1862.
 - o ‘The great battle’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XII – no. 101 (16-12-1862) pp 3. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 16-12-1862.
 - o ‘The News – The battle of Fredericksburg’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XIII – no 38 (08-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 08-05-1863.
 - o ‘The situation – the news’
 - o ‘Stonewall Jackson’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XIII – no. 39 (12-05-1863) pp 1. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 12-05-1863 pp 1
 - o ‘Death of gen. T.J. Jackson’
- *Semi-Weekly Standard* vol. XIII – no. 39 (12-05-1863) pp 2. Geraadpleegd via *Semi-Weekly Standard* 12-05-1863 pp 2.
 - o ‘Pictures of confederate generals’

Yorkville Enquirer (Yorkville, SC)

- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 44 (01-11-1860) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 01-11-1860
 - o ‘Scraps & facts’,
 - o ‘The chances in New York’,
 - o ‘The beginning of the end’,
 - o ‘The people of Alabama preparing’,
 - o ‘Votes Lincoln can afford to lose’
 - o ‘Ohio carried off by Negroes’
 - o ‘Businessmen pause and think – your all is at stake!’

- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 45 (08-11-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 08-11-1860 pp 1.
 - o ‘William Lowndes Yancey’
 - o ‘Organization of Minute Men’
 - o ‘Apprehension of Lincoln’s Election’
 - o ‘The effect of Lincoln’s election’
 - o ‘The cost of coercion’
 - o ‘After secession’
- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 45 (08-11-1860) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 08-11-1860 pp 2.
 - o ‘The people of Alabama preparing’
- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 46 (15-11-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 15-11-1860.
 - o ‘We love our homes’
 - o ‘Southern secession’
 - o ‘Exciting times in Savannah’
 - o ‘The irrepressible conflict’
 - o ‘Flag for the Southern Republic’
 - o ‘The state rights flag thrown to the breeze’
 - o ‘Warnings to the North’
 - o ‘The anti-slavery press’
 - o ‘The news of Lincoln’s election’
 - o ‘Subdue the slave-holders’
 - o ‘France and the South’
- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 47 (13-12-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 13-12-1860 pp 1.
 - o ‘An appeal to the South’
- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 47 (13-12-1860) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 13-12-1860 pp 2.
 - o ‘An appeal to the South’
 - o ‘The president on secession’
 - o ‘Military defence of the state’
- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 48 (20-12-1860) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 20-12-1860 pp 1.
 - o ‘From Washington’
 - o ‘Mr. Cushing on secession and coercion’
 - o ‘The Southern Republic’
 - o ‘Georgia action’
- *Yorkville Enquirer* vol. 6 – no. 48 (20-12-1860) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 20-12-1860 pp 2.
 - o ‘Insurrection amongst the negroes’
 - o ‘Our harbor “defences”’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 1 (03-01-1861). pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 03-01-1861.
 - o ‘Our harbor defences’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 2 (10-01-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 10-01-1861.
 - o ‘Correspondence between the commissioner and the president’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 3 (17-01-1861). Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 17-01-1861.
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 4 (24-01-1861). Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 24-01-1861.
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 14 (04-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 04-04-1861.
 - o ‘The Forts’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 15 (11-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 11-04-1861.
 - o ‘Fort Sumter’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 16 (18-04-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 18-04-1861.
 - o ‘The battle of Fort Sumter’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 30. (25-07-1861) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 25-07-1861.
 - o ‘The Battle of Bull Run’
 - o ‘A great battle at Manassas’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 31. (01-08-1861) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 01-08-1861
 - o ‘Editorial Correspondence’
 - o ‘The Great Battle’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 15 (10-04-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 10-04-1861.

- ‘Great victory in the West’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 16 (17-04-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 17-04-1861
 - ‘The battle of Corinth’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 17 (24-04-1862) pp 1. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 24-04-1861.
 - ‘The battle of Shiloh – First day’s fight’
- *Yorkville Enquirer* vol. 7 – no. 26 (26-06-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 26-06-1862.
 - ‘Editorial correspondence’
- *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 27 (03-07-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 03-07-1862.
 - ‘The battle of Richmond’
- *Yorkville Enquirer* vol. 8 – no. 51 (17-12-1862) pp 2. Geraadpleegd via *Yorkville Enquirer* 17-12-1862.
 - ‘Latest news – Our army victorious!’

Boeken, artikelen en websites:

‘68% Say Discrimination against Black Americans a “Serious Problem”’, in *Quinnipiac University Poll*, 17 juni 2020, <https://poll.qu.edu/Poll-Release?releaseid=3786> (geraadpleegd 07-06-2025).

Andrews, J. Cutler, ‘The Confederate Press and Public Morale’, *The Journal of Southern History* 32: 4 (1966) 445–65.

Assman, Aleida, ‘Canon and Archive’ in: Astrid Erll en Ansgar Nünning eds., *Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook* (Berlin 2008) 97-108. pp 98-100.

Baumgartner, Joseph, ‘Newspapers as Historical sources’, *Philippine Quarterly of Culture and Society* 9:3 (1981) 256–58.

Blair, William A., *Cities of the dead: Contesting the memory of the Civil War in the South, 1865-1914* (Chapel Hill 2015).

Cillizza, Chris, ‘Siren: A *majority* of Americans Now Back Removing Confederate Statues’, in *CNN*, 18 juni 2020, <https://edition.cnn.com/2020/06/18/politics/confederate-statues-removal-robert-e-lee-jefferson> (geraadpleegd 07-06-2025).

Clark, Thomas, ‘The Country Newspaper as a Source of Social History’, *Indiana Magazine of History* 48:3 (1952) 217–32.

Cobb, James C., *Away down south: A history of southern identity* (New York 2023).

Collins, Donald, *The death and resurrection of Jefferson Davis* (Lanham 2005).

Coski, John M., *Confederate Battle Flag: America’s most embattled emblem* (Boston 2005).

‘Decennial Census Historical Facts’, in *United States Census Bureau*, October 8, 2021, <https://www.census.gov/programs-surveys/decennial-census/decade/decennial-facts.html> (geraadpleegd 07-06-2025).

Detzer, David, *Allegiance: Fort Sumter, Charleston, and the beginning of the Civil War* (New York 2002).

Durden, Robert F., *The Gray and the Black* (Baton Rouge 1972).

Edwards, Laura F. en Kurt Lash, 'South Carolina Declaration of Secession (1860)', in *National Constitution Center*, 2022. <https://constitutioncenter.org/the-constitution/historic-document-library/detail/south-carolina-declaration-of-secession-1860>. (geraadpleegd 07-06-2025).

Elliot, Debbie, 'Confederate Monument Melted down to Create New, More Inclusive Public Art', in *NPR*, 26 oktober 2023, <https://www.npr.org/2023/10/29/1209316169/confederate-monument-melted-down-to-create-new-more-inclusive-public-art> (geraadpleegd 07-06-2025).

Foster Gaines M., *Ghosts of the Confederacy: Defeat, the Lost Cause, and the Emergence of the New South 1865 to 1913* (New York 1987).

Gallagher, Gary W. en Alan T. Nolan, *The myth of the lost cause and Civil War History* (Bloomington 2010).

Huistra, Hieke en Bram Mellink, 'Phrasing History: Selecting Sources in Digital Repositories', *Historical Methods: A Journal of Quantitative and Interdisciplinary History* 49:4 (26 september 2016) 220–29.

Keegan, John, *The American Civil War: a military history* (New York 2009).

Lance, Rachel, 'In Georgia's Flag, a Confederate Emblem Hides in Plain Sight', in *Time*, 15 juli 2020, <https://time.com/5867157/confederate-flag-georgia/> (Geraadpleegd 07-06-2025).

Leon, Thomas C. de, *Four Years in Rebel Capitals: An inside View of Life in the Southern Confederacy, from Birth to Death, from Original Notes, Collated in the Years 1861 to 1865* (Mobile 1890). <https://www.gutenberg.org/cache/epub/22584/pg22584-images.html#XXXII> (geraadpleegd 07-06-2025).

'Memphis Daily Appeal', in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045160/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Miller, Joshua R., 'Majority of Southern Voters Consider Confederate Flag a "Symbol of Racism"', in *New York Post*, 16 juli 2020, <https://nypost.com/2020/07/16/majority-of-southern-voters-see-confederate-flag-as-racist-poll/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Moore, Ethel 'Reunion of Tennesseans: Address of Welcome by Miss Ethel Moore', *Confederate Veterans* VI (Oktober 1898). pp 482.

Ognibene, Amanda, 'Army Installation Name Changes', in *Impact Aid Grant System*, 7 juli 2023, <https://impactaid.ed.gov/army-installation-name-changes/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Osterweis Rollin G., *The Myth of the Lost Cause, 1865-1900* (Hamden 1973).

Peters, Gerhard en John T. Wooley. 'Remarks at the Unveiling of the Robert E. Lee Memorial Statue, Dallas, Texas', in *The American Presidency Project*, <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-the-unveiling-the-robert-e-lee-memorial-statue-dallas-texas> (geraadpleegd 07-06-2025).

Edward A. Pollard, *Lost Cause: A New Southern History of the War of the Confederates* (New York City 1866).

‘Richmond Enquirer (Richmond, VA) 1815-1867’, in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://www.loc.gov/item/sn84024735/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Rolph, Stephanie R., ‘The History of Mississippi’s State Flag’, in *Mississippi History Now*, 21 september 2021, <https://www.mshistorynow.mdah.ms.gov/issue/the-history-of-mississippi%27s-state-flag> (geraadpleegd 07-06-2025).

Ryan, Abraham Joseph, ‘The sword of Robert E. Lee’, *Father Ryan’s poems* (Mobile 1879). ‘Semi-Weekly Standard’, in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045450/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Steinhauser, Paul, ‘Majority Back Removing Confederate Statues, but Voters Split on Renaming Bases: Poll’, in *Fox News*, 17 juni 2020, <https://www.foxnews.com/politics/majority-back-removing-confederate-statues-but-split-on-renaming-bases-poll> (geraadpleegd 07-06-2025).

Survivors' Association of the State of South Carolina, *Proceedings of the third annual meeting of the Survivors' Association of the State of North Carolina : and the annual address by General Jubal A. Early : delivered before the association, November 10, 1871* (Charleston 1972). <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=dull.ark:/13960/t4rj6gm0c&seq=1> (geraadpleegd 12-06-2025).

Trexler, Harrison Am, ‘The Davis Administration and the Richmond Press, 1861-1865’, *The Journal of Southern History* 16:2 (1950) 177–95.

Vella, Stephen, ‘Newspapers’ in: Miriam Dobson en Benjamin Ziemann eds., *Reading Primary Sources: The Interpretation of Texts from Nineteenth and Twentieth Century History* (2e druk; New York City 2020) 217–37.

Watson, Ritchie Devon, *Normans and Saxons: Southern race mythology and the intellectual history of the American Civil War* (Baton Rouge 2023).

Wyatt-Brown, Bertram, *The shaping of southern culture: Honor, Grace, and war, 1760s-1880s* (Chapel Hill 2001).

“Yazoo County Civil War Memorial.” Historical Marker Database, 16 juni 2016. <https://www.hmdb.org/m.asp?m=77476>. (geraadpleegd 07-06-2025).

‘Yorkville Enquirer (Yorkville, SC) 1855-2006’, in *Chronicling America: Historic American Newspapers*, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn84026925/> (geraadpleegd 07-06-2025).

Young, John Russell *Around the world with general Grant* vol. 2. (New York City 1877).
Illustraties:

Figuur 2: Rulison, Duane, *National political chart & map of the United States* (Philadelphia 1860). Kaart. <https://www.loc.gov/item/2012586610/>. (geraadpleegd 14-06-2025)

Figuur 3: Buek, G.H., *Our Heroes and Our Flags*, (New York City 1896). Lithografie. <https://www.loc.gov/item/2004669111/>. (geraadpleegd 14-06-2025).